

DIDZA' DXI'A BUZUJÈ' LU GUICH SAN JUAN

Böac bunách Nu nazí' lei Didza'

1 Cati' gzu lau, zí'atël cati' zi'a gata' yödzyú, ni' zoaczè' Bönni' lè' Didza', ati' zóalenè' Dios Bönni' na' naquè' Didza', len naccz Dios Didza' na'. ²Zóalenè' Dios Bönni' na' naquè' Didza' cati' ni' gzu lau zi'a rata' yödzyú. ³Lu nè'è Bönni' ni, Dios benè' yúgu'tè le dè, len cutu bi dè le nunè' Dios le cutu benè' lu nè'è Bönni' na'. ⁴Dècz queè' yöl-la' na'bán, ati' yöl-la' na'bán na' nac ca tu yení' ruzení' lu icj ládxi'dau'gac bunách. ⁵Ruzení' ga nac chul xöhui' yení' na', san cutu ca' saqui' usúl yení' na' le chul xöhui'.

⁶Dios bsölè'tè ni bönni' lè' Juan. ⁷Bidè' bönni' ni quiè gaquè' nu gun lna' lau. Bidè' quiè gunè' lna' lau queè' Bönni' na' naquè' yení', quiè tséjlè'gac Dios yúgu'tè bunách ni'a qui lè na' runè' lna' lau. ⁸Cutu naquè' yení' na' Juan, san bidè' quiè gunè' lna' lau queè' Bönni' na' naquè' yení'. ⁹Ni' ryaziè' yödzyú ni Bönni' na' naquè' yení' le nac gdu, ati' ruzení'è lu icj ládxi'dau'gac yúgu'tè bunách.

¹⁰Bdxiné' yödzyú ni Bönni' na' naquè' yení', ati' lu nè'è Lè'

Dios benè' yödzyú ni, san cutu guluúnbè'è Lè' bunách yödzyú. ¹¹Bdxiné' ga naqui queè', san cutu ca' gulazí' lu na'què' Lè' bönni' nabáblenè'. ¹²Yúgu'tè bönni' gulazí' lu na'què' Lè', bönni' ni' gulayejlè'è Jesús, Lè' benè' ga dè lu na'què' lacquè' zxi'nè' Dios. ¹³Nacquè' zxi'nè' Dios bönni' ni, clèg le nacquè' zxi'ngac bunách, len clèg le naljquè' ni'a qui le ta'zè ládxi'gac bunách, o ni'a qui tu le rè'nnè' tu bönni', san nacquè' cni le rè'ncznè' Dios.

¹⁴Böaquè' bunách Bönni' na' naquè' Didza', len tu chi'z gzóalenè' rè'u, gdu dzaggac Lè' le ruzá' ladxè'è queèru' Dios len le nac gdutè li. Blé'itu' yöl-la' yení' queè', ati' yöl-la' yení' queè' na' nac le rui' queèbi' bi'la'z dui qui, Nu na' nac Xuzbi'. ¹⁵Benè' lna' lau queè' Bönni' na' Juan, len bè'è zidzj didza', rnè': —Naquè' Bönni' ni Nu na' gdíxjò'a qui, gni'a: “Bönni' zi'a zá'tèlè' ca neda' náctèrè' blau ca neda', le zoaczè' Lè' zi'al ca neda'.”

¹⁶Le nac gdu queè' buzi'ru' xbey yúgu'tèru', lè na' buzá' ladxè'è queèru', len zianr ca' le ruzá' ladxè'è queèru'. ¹⁷Bdxin queèru'

zxba queë' Dios lu në'ë Moisés, san le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le nac gdu'të li guladxín queëru' lu në'ë Jesucristo. ¹⁸Gatga nu ble'i Dios, san Lë', la'z dui Zxi'në' Dios, Nu na' nadxí'itsquinë' Dios Xuz, Lë' na' benë' ga núnbë'ru'-në' Dios.

Le benë' Ina' lau queë' Jesús Juan, bönni' buquilé' bunách nis

¹⁹Lë ni nac le benë' Ina' lau Juan, cati' ni' bönni' judío uná bë' nacu'ë Jerusalén gulasölë'ë ga zoë' Juan yugu' bxuz len yugu' bönni' zxi'n xsoë' Leví, nup nacgac ni'a na'quë' bxuz, quië la'nabnë' Juan na', la'në': —¿Nuzxa bönni' li'?

²⁰Yalj lulu bë'ë didza' Juan len cutu gdá'baguë'ë, san gdíxjö'ë catëz nac, rnë':

—Cutu naca' Cristo, Bönni' na' gzxí' lu në'ë Dios göslë'ë queëru'.

²¹Ni'r gulanabnë' lë' leyúbl, të' lë': —¿Nuzxa caz li'? ¿Naru' nacu' li' Elías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios?

Gnë' Juan:

—Cutu naca'.

Ni'r të' lë':

—¿Naru' nacu' li' bönni' na' ral-la' guidë' gu'ë didza' uláz queë' Dios?

Bubi'ë didza' Juan, rnë':

—Clëg neda'.

²²Ni'r të' lë':

—¿Nuzxa caz nacu'? Gdixjöi' netu' quië gac quíxjöi'tu' nup gulasöla' netu'. ¿Bizxa rnau' li' nuzxa nacu'?

²³Bubi'ë didza' Juan, rë' lequë':

—Neda' naca' bönni' na', nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna: “Ryön chi'i nu rulídz lu latj ca'z, rna: Gul-bíj li nöz gdxin queëli' Xanru'.” Cni gnë' Isaiás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁴Nacquë' bönni' gdau' fariseo bönni' na' nasóla'quë' bönni' judío uná bë'. ²⁵Gulanabnë' Juan, të' lë': —¿Bizx quië ruquilu' bunách nis chqui' cutu nacu' li' Cristo, len cutu nacu' Elías, len cutu nacu' bönni' na' ral-la' guidë' gu'ë didza' uláz queë' Dios?

²⁶Bubi'ë didza' Juan na', rë' lequë':

—Neda' ruquila' bunách nis lu nis, san gatsj lahui'l ga zoali' zoë' bönni' cutu núnbë'li'-në'. ²⁷Bönni' ni naquë' Bönni' na' zi'a zát'tëlë' ca neda', len náctërë' blau ca neda', ati' cutu naca' lsaca' neda' uleycja' lölë' nudë'ë.

²⁸Yúgu'të lë ni guc lu xyu yödz Betábara, ga nac yetslá'a yegu Jordán, zaca' ga rlen gbídz, ga ni' buquilé' bunách nis Juan.

Jesús naquë' ca bö'cu' zxíla'dau' tu'döddë'-ba' lahuë' Dios ni'a qui dul-la'

²⁹Dza buróp ni' Juan blé'inë' Jesús, zë'ë ga zoë', ati' rnë':

—Gul-yutsca'. Bönni' ni naquë' bö'cu' zxíla'dau' queë' Dios, rugüë' dul-la' quegac bunách yödzlyú. ³⁰Lë' naquë' bönni' na' gnia' queë': “Zi'a zát'tëlë' ca neda' tu bönni', náctërë' blau ca neda', le zoaczë' zi'al ca neda'.” ³¹Cutu núnbë'a-në' neda' zi'al, san bida', ruquila' bunách nis quië lumbë' Lë' bunách Israel.

³²Benë' Ina' lau queë' Lë' Juan, rnë':

—Blé'ida'-në' Dios Bö' La'y, bötjë' brujë' yehua' yubá, gnë'ë ca rna'ba' budöda'u, ati' bdxinë' ga zoë' Jesús len bugá'nlenë' Lë'. ³³Cutu núnbë'ida' Lë' neda' zi'al. Gudx neda'

Nu na' bsöla' neda' uquila' bunách nis, gnë': "Cati' glé'ínu'-në' huötjé' Dios Bô' La'y, tsajsóalenë' Bönni' len ugá'nlenë' Lë', Bönni' ni gunë' le ruluí'z yöl-la' rdil nis ni, uchizië' bunách Dios Bô' La'y." ³⁴Na'a, chblé'ida' lë na' len runa' Ina' lau queë' Bönni' ni, naquë' Zxi'në' Dios.

Yugu' bönni' usëd zi'al queë' Jesús

³⁵Yetú dza ca', leyúbl zoë' ni' Juan ati' nacué'lenë' lë' chopë' bönni' da'quë' lë'. ³⁶Cati' Juan na' blé'inë' Jesús, rdödë' ni', ni'r gudxë' bönni' na' da'quë' lë', rnë':

—Gul-yutsca'. Ni' zoë' bönni' na' naquë' bö'cu' xzila'dau' queë' Dios.

³⁷Gulayönnë' didza' ni bè'ë Juan chopë' bönni' na' da'quë' lë', ati' yajnauquë' Jesús. ³⁸Ni'r bueycjë' Jesús len blé'inë' chopë' ni nauquë' Lë', ati' rë' lequë':

—¿Bizxa rguiljli'?

Të' Lë':

—Bönni' Usëdi, ¿gazx zu'?

³⁹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-dá, uyuli'.

Ni'r yjáclenë' Lë' len gulalé'inë' ga na' zoë', ati' gulugá'nlenë' Lë' dza na', le chza' ral.

⁴⁰Andrés, böchë'ë Simón Pedro, naquë' tuë' bönni' chopë' ni' gulayönnë' didza' bè'ë Juan len yajnauquë' Jesús. ⁴¹Andrés na', zi'al yajtiljë' bönni' böchë'ë, lë' Simón, ati' rë' lë':

—Chbdzólitu'-në' Mesías.

Mesías nac tu didza' hebreo le rna lu didza' griego: "Cristo", ati' lu didza' xidza': "Bönni' naböczë' Dios".

⁴²Ni'r Andrés na' la' bchë'të' Simón ga na' zoë' Jesús. Cati' blé'inë' lë' Jesús, rë' lë':

—Li' nacu' Simón, zxi'në' Jonás. Na'a, si' lau' Cefas.

Cefas nac ca' tu didza' hebreo le rna: "Pedro" lu didza' griego, ati' lu didza' xidza': "Guiöj".

Jesús rulidzë' Felipe len Natanael

⁴³Cati' za' rení' yetú dza, gu'nnë' Jesús tsijë' luyú Galilea, ati' yajxaquë'ë Felipe, len rë' lë':

—Gda' neda'.

⁴⁴Naquë' Felipe bönni' yödz Betsaida, le nac ladzquë' Andrés len Pedro. ⁴⁵Felipe bdzölnë' Natanael, len rë' lë':

—Chbdzólitu'-në' bönni' na' buzujë' queë' lu guich Moisés lu zxba queë' Dios, ati' guluzujë' ca' queë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Bönni' ni Jesús, zxi'në' José, bönni' yödz Nazaret.

⁴⁶Natanael rë' lë':

—¿Naru' huala'tsa Nazaret tu le nac dxi'a?

Felipe rë' lë':

—Gda uyú'.

⁴⁷Cati' blé'inë' Jesús zë'ë ga zoë' Natanael na', rnë':

—Gul-yú ni bönni' naquë' gdu bönni' Israel len cutu rnazë' ca' bönni' ni.

⁴⁸Ni'r Natanael gnabnë' Jesús, rë' Lë':

—¿Naru' núnbë'tsu' neda'?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Cati' zi'a ulídzterë' li' Felipe, cati' ni' zu' xzan yag higo, blé'ida' li'.

⁴⁹Ni'r bubi'ë didza' Natanael, rë' Lë':

—Bönni' Usëdi, Li' nacu' Zxi'në'

Dios. Li' nacu' Nu gna be'i bunách Israel.

⁵⁰Bubi'ë didza' Jesús, rè' lè':

—¿Réjil'è'tsu', le gudxa' li': "Blé'ida' li' zcan yag higo"? Yugu' le zxöntèr ca lè ni hualé'inu'.

⁵¹Lèzca' cni rè' lequè' Jesús, rnè':

—Le nactè rèpa' lbi'ili', glé'ili' nayálj luzxbá, len yugu' gbaz la'y queè' Dios ta'benè' len tu'huötjè' ga zoa' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách.

**Lni qui yöl-la' rutság
na' guc lu yödZ Caná**

2 Cati' chguc tsonn dza, guc lni qui yöl-la' rutság na' lu yödZ Caná luyú Galilea, ati' zoanu ni' xnè'è Jesús. ²Lèzca' zoa nu bulídz Jesús len yugu' bönni' uséd queè' djaquè' lni na'. ³Cati' byadzj xisi uva li'jè', ni'r gudxnu Jesús xnè'è, rnanu:

—Cutur dè xisi uva li'jè'.

⁴Bubi'ë didza' Jesús, rè'-nu:

—Nguldau'. ¿Bizx quiè rulidzu' neda'? Cutu ca' rdxini dza ulu'a lahui yöl-la' huac quia'.

⁵Ni'r gudxnu-nè' bönni' huen dxin ta'gu'è le tahuè' xnè'è Jesús, rnanu:

—Gul-gún yúgu'tè le guiè' lbi'ili'.

⁶Nacuá' ni' xop yusu' guiöj tu'gunè' dxin bönni' judío cati' tu'pá' cuinquè' ca nalèbcnè' tunè', len rúdzugac chop tsonn rö'ò nis tu tu yusu' na'. ⁷Gudxè' yugu' bönni' huen dxin na' Jesús, rnè':

—Gul-dzá' nis yugu' yusu' ni.

Guludzé'è nis yugu' yusu' na'.

⁸Ni'r Jesús rè' lequè':

—Gul-gachi' na'a, len gul-tsjuá' lahuè' bönni' zoè' ra' yusu'.

Yjua'què' na'. ⁹Buyüè' chqui' nazxí' nis na' nuhuöac xisi uva bönni' na' zoè' ra' yusu', san cutu

ráquibe'inè' gazz za'. Nözcne' bönni' huen dxin na' glách'è'è nis na'. Ni'r bulídzè' bönni' utság nè'è bönni' na' zoè' ra' yusu', ¹⁰len rè' lè':

—Zi'al tu'nödZjè' xisi uva nacr szxi' yúgu'tè bönni', len cati' chgli'jè' szxöni, ni'r tu'nödZjè' le cunazxí'. Li', ga bdxintè na'a ben chi'u xisi uva nacr szxi'.

¹¹Yöl-la' huac nac bè' ni benè' Jesús lu yödZ Caná luyú Galilea nac le rzu lau yugu' yöl-la' huac gunè'. Cni guc, bulu'è lahui yöl-la' zxön queè', ati' gulayejlè'è Lè' bönni' uséd queè'.

¹²Gdöd na' gyijè' Jesús yödZ Capernaum, dzagquè' Lè' xnè'è len yugu' bönni' böch'è'è len yugu' bönni' uséd queè', ati' zian dza gulacu'è Capernaum na'.

**Rulatjè' Jesús lö'a gdau', rubijè'
nup tun le cural-la' lun ni'**

¹³Cati' chzoa gdxin Lni Pascua cati' tu'spanè' bönni' judío ca benè' Dios, buslé' xuz xtau'què' luyú Egipto, gyijè' Jesús Jerusalén. ¹⁴Lu yödZ na' yajxaquè'è Jesús dzö'è lö'a gdau' bönni' túti'è-ba' yugu' bédx, len yugu' bö'cu' zxila', len yugu' budödau', böa' bédx na' tu'dödcdè'-ba' lahuè' Dios. Rö'què' ca' ni' bönni' tu'tsè'è dumí za' gdu'tè yödZlyú. ¹⁵Cati' blé'inè' lè ni Jesús, buzal-lè' yugu' du las le quindè' bunách na', ati' bulaguè'è yúgu'tè' ni'l lö'a gdau', len bulaguè'è-ba' ca' ni'l yugu' bö'cu' zxila' len yugu' bédx. Bèsiè' lu yu dumí quequè' bönni' na' tu'tsè'è dumí, len brixè' yugu' blag quequè'. ¹⁶Ni'r Jesús gudxè' bönni' na' túti'è-ba' yugu' budödau', rnè':

—Gul-cúa ni yugu' læ ni. Cutu únili' y'è'y lidxè' Xuza'.

¹⁷Ni'r yajneycnè' bönni' uséd queè' Jesús le nayúj lu guich la'y, rna: "Le rui'tsca ladx'a' lidxu', regui rla ládxi'dau'hua'."

¹⁸Ni'r gulubil'è didza' bönni' judío uná bè' nacu'è ni', tè' Jesús:

—¿Bizxa yöl-la' huac ului'inu' netu' le gac bè' dè lu na'u runu' yugu' læ ni?

¹⁹Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè': —Gul-quíndj gdau' ni, ati' tsonn dzaz uchisa' lei.

²⁰Ni'r tè' Lè' bönni' judío, ta'né': —Gdu xopán iz gya' gdau' ni, ati' Li', ¿tsonn dzaz uchistsu' lei?

²¹Gdau' na' bè'è didza' qui Jesús nac la' cuinczè'. ²²Qui læ ni na', cati' bubanè' Jesús lu yöl-la' gut, yajneycnè' bönni' uséd queè' Jesús ca na' gnè', ati' gulayejlè'è le nayúj lu guich la'y lenca' yugu' didza' bè'è Jesús.

Jesús nunbè'è yúgu'tè bunách

²³Cati' ni' zoè' Jesús Jerusalén, cati' rac Lni Pascua na', gulayejlè' Jesús bunách zian, le gualé'inè' yugu' yöl-la' huac runè'. ²⁴Cutu buzxóni ladxè'è lequè' Jesús, le núnbè'czè' yúgu'tè bunách. ²⁵Cutu naquinnè' Jesús nu quixjöi' Lè' ca nacgac bunách, le nözcznè' Lè' le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách.

Jesús len Nicodemo

3 Nicodemo, bönni' gdau' fariseo, nabáblenè' yugu' bönni' judío uná bè'. ²Chdzò'l bidè' ga zoè' Jesús bönni' ni, len rè' Lè': —Bönni' Usèdi. Ráquibe'itu' nasölè'è Li' Dios qui usèdnu' netu'.

Cutu sáqui'nè' bönni' gunè' yöl-la' huac nacgac bè' ca nacgac le cni runu' Li' chqui' cuzóalenè' læ' Dios.

³Bubi'è didza' Jesús, rè' læ': —Le nactè rëpa' li', nu cugálj leyúbl, cutu ca' gle'i latj ga ni' rna bè'è Dios.

⁴Gnabnè' Lè' Nicodemo, rnè': —¿Nacxcz sáqui'nè' bönni' galjè' leyúbl cati' chnaquè' bönni' gul? ¿Naru' huactsa u'è leyúbl læ'nu xnè'è, ati' galjè' yetú?

⁵Bubi'è didza' Jesús, rè' læ': —Le nactè rëpa' li'. Nu bönni' cugaljè' ni'a qui nis len ni'a queè' Dios Bö' La'y, cutu gac tsaziè' ga rna bè'è Dios. ⁶Nu na' nalj lu ni'a lu na' bunách, bunáchz nac, san nu nalj ni'a queè' Dios Bö' La'y, Bö' La'y nabani nu na'. ⁷Cutu ubannu' le rëpa' li', run bayúdx galju' leyúbl. ⁸Gátit'èz reycj bö', ati' ryönnu' rnè bö' na', san cutu nöznu' gazx za', o gazx zeaj. Lèzca' cni rac quegac nup naljgac ni'a queè' Dios Bö' La'y.

⁹Ni'r gnabnè' Jesús Nicodemo, rnè':

—¿Nacxcz gac læ ni?

¹⁰Bubi'è didza' Jesús, rè' læ': —¿Rusédtsanu' li' bunách Israel, len cutu nöznu' yugu' læ ni? ¹¹Le nactè rëpa' li', le nózitu' rui'tu' didza' qui, len le blé'itu' runtu' lna' lau qui, san cutu rzi' lu na'li' læ na' runtu' lna' lau. ¹²Chqui' cutu réjlè'li' neda' cati' ruí'lena' lbi'ili' didza' ca nac le rac yödzyú ni, ¿nacxcz gac tséjlè'li' chqui' gyèpa' lbi'ili' le tac yehua' yubá?

¹³Gatga grenè' bönni' yehua' yubá, san tuza' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, bötja' bruja' yehua' yubá, ati' zoacza'

ni' yehua' yubá. ¹⁴Ca na' bené' Moisés lu latj ca'z, buchisé'-ba' bēl náquiniba' guia, budé'ē-ba' lē'i yag, lēzca' cni run bayúdx gac quia' neda', Bönni' Nuhuōaquē' Gdu Bunách, luchisé' neda' xtsa'. ¹⁵Cni gac quia', cui la'nít yúgu'tē nup la'yejlē' neda', san gata' quequē' yōl-la' na'bán gdu.

Dios nadxí'itsquinē' bunách yōdzlyú

¹⁶Le bdxí'itsquinē' bunách yōdzlyú Dios, budödē' la'z dui Zxi'nē', cui la'nít yúgu'tē nup la'yejlē' Lē', san gata' quequē' yōl-la' na'bán gdu. ¹⁷Dios bsölē'ē Zxi'nē' yōdzlyú ni, clēg quiē gchuguē' quegac bunách yōdzlyú ni, san quiē lulá bunách yōdzlyú ni ni'a queē' Lē'.

¹⁸Nu bönni' rejlē'ē Lē', Zxi'nē' Dios, cutu ca' narugu queē', san bönni' curejlē'ē Lē', chnarugu queē', le cutu rejlē'ē Lē', la'z dui Zxi'nē' Dios. ¹⁹Qui lē ni na' chnarugu quegac bunách, le bdxinē' yōdzlyú ni Bönni' na' naquē' yení', san glunr xzōn le nac chul xōhui' bunách ni ca le glunē' xzōn Bönni' na' naquē' yení', le nacgac xōhui' le tunē'. ²⁰Cutu rdzag lādxi'quē' yení' yúgu'tē bönni' tu'ē dō', len cutu djaquē' lu yení', cui gla' lahui' le tunē'. ²¹Rdxin lu yení' nu run le nac gdu'tē li quiē gac bē' nungac ni'a queē' Dios le run nu na'.

Ru'ē didza' ca nac queē' Jesús Juan, bönni' ruquilē' bunách nis

²²Gdöd na', gyéajlenē' bönni' da'quē' Lē' Jesús, guladxinē' luyú Judea, ati' ni' gzóalenē' lequē', tu'quilē' bunách nis. ²³Lēzca'

ruquilē' bunách nis Juan ga nazi' lei Enón, gal-la' ga dē yōdz Salim, le dē ni' nis zil. Latj na' ta'dxín bunách len ta'díl nis. ²⁴Rac cni zí'atēl cati' zi'a gdzunē' lidx guia Juan na'.

²⁵Ni'r gulazú lauquē' la'quē' bönni' da'quē' Juan ta'díl-lenē' bönni' judío didza' ca nac qui yōl-la' rupá' cuini qui gdau'. ²⁶Guladxinē' ga zoē' Juan len tē' lē':

—Bönni' usēdi. Byutsca'. Ruquilē' bunách nis bönni' na' gzóalenē' li' yetslá'a yegu Jordán, bönni' na' benu' lna' lau queē', ati' ta'dxín ga zoē' yúgu'tē bunách.

²⁷Ni'r bubí'ē didza' Juan, rē' lequē':

—Cutu bi dē lu nē'ē bönni', chqui' Dios cutu nudödē' lei lu nē'ē.

²⁸Byóniczli' lē na' bena' lna' lau, gnia': “Cutu naca' neda' Cristo”, san Dios nasölē'ē neda' quíxjöi'da' bunách zi'a zē'ē Lē'. ²⁹Bönni' na' rzi'ē-bi' bi'i ngul rutság na'bi' naquē' bönni' rutság nē'ē, san böchi' lzē'ē bönni' rutság nē'ē, len dzaguē' lē', ruzé' naguē' didza' ru'ē, len rudziijnē' le ryōnnē' didza' ru'ē bönni' rutság nē'ē. Lēzca' cni, rudzjítsquida' neda' le rac cni lē ni. ³⁰Run bayúdx gacrē' blau ca' Cristo, san neda', run bayúdx gacra' cuidi'z.

Nu za' zaca' yehua' yubál

³¹Gnē' ca' Juan:

—Bönni' na' zē'ē zaca' xtsa' l náctērē' blau ca yúgu'tē bunách. Bönni' naquē' bunách yōdzlyú ni, qui yōdzlyú ni naquē', len ru'ē didza' qui le rac yōdzlyú ni, san Bönni' na' zē'ē zaca' yehua' yubál náctērē' blau ca yúgu'tē bunách.

³²Bönni' ni runë' Ina' lau qui le blé'inë' len le byönnë', san nutu nu rzi' lu në'i le runë' Ina' lau.

³³Núti'tëz bönni' rzi' lu në'ë lë na' runë' Ina' lau, bönni' ni rulu'ë lahui rejlä'ë nac gdu'të li didza' ru'ë Dios.

³⁴Bönni' na' nasölë'ë Dios, didza' queë' Dios ru'ë, le nuzóë' Dios gdu ladxë'ë lu Bönni' na' Dios Bö' La'y.

³⁵Dios Xuz nadxi'inë' Zxi'në', ati' yúgu'të le dë chnudödë' lu në'ë Zxi'në' na'. ³⁶Nu bönni' rejlä'ë Dios Zxi'n, dë yöl-la' na'bán gdu queë', san bönni' curejlä'ë Dios Zxi'n, cutu gdél-li'në' yöl-la' na'bán na', san nabaguë'ë zxguia' lahuë' Dios bönni' na'.

Jesús ruí'lenë'-nu didza' ngul Samaria

4 Gulayönnë' bönni' gdu' fariseo ca na' da'gac Jesús zianr bunách ca da'gac Juan, ati' ruquilë' ca' nis zianr bunách ca ruquilë' nis Juan. ²Cutu ruquilë' bunách nis Jesús, san tu'quilë' bunách nis bönni' uséd queë'. ³Cati' gúquibe'inë' lë ni Jesús, buzë'të luyú Judea, zijë' leyúbl luyú Galilea.

⁴Ga ni' zijë', run bayúdx tödë' luyú Samaria. ⁵Cni guc, bdxinë' Jesús tu yözdau' luyú Samaria, nazí' lei Sicar, gal-la' ga dë yu na' bunödzjë' Jacob queëbi' José queë' dza ni'të. ⁶Latj na' zoa tu yeru nis nachö'në' ga rë' Jacobo na'. Cati' bdxinë' ni' Jesús, grö'ë ra' yeru nis na' le yajxáqui'në' yu'ë nöz. Guc gdu huagbíd. ⁷Ni'r bdxinnu ni' ngul Samaria quië si'nu nis. Jesús rë'-nu:

—Benn le gui'ja'.

⁸Tuzë' zoë' Jesús le chzjaquë' bönni' uséd queë' lu yödz zajxi'queë' le lahuë'. ⁹Ni'r rënu Jesús ngul Samaria na', rnanu:

—¿Rnábsanu' neda' le gui'ju', len nacu' bönni' judío? Neda' ni naca' ngul Samaria.

Cni gnanu le cutu ta'dzág dxi'a bunách Samaria len bunách judío.

¹⁰Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—La'naru' núnbë'u le runödzjë' Dios, len nuzxa na' rë li': “Benn le gui'ja'”, li' gnabu' ati' Lë' gunnë' quiu' nis runn yöl-la' na'bán.

¹¹Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', cutu nu'u le cu'fajnu' nis, ati' yeru nis ni, dxi'tër rë'. ¿Gazx dë nis na' runn yöl-la' na'bán? ¹²¿Naru' náctërtsu' Li' zxön ca xuzru' gul gdöd Jacob, bönni' ni' bennë' queëtu' yeru nis ni, ga ni gzxi'ë nis gu'ë, len gli'jbi' ca' zxi'në', len glë'jba' ca' böa' bëdx queë'?

¹³Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Núti'tëz nu gui'j nis ni, leyúbl ubídx nis, ¹⁴san nu gui'j nis na' unödzja' neda', cutur gbídx icj ládi'x'dau'huë', le unödzja' queë' nis na' gac lu icj ládi'x'dau'huë' ca tu ga ralj nis, le güi' queë' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁵Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', benn quía' nis na', quië cutur ubídx'a, len cutur duxi'a nis ni.

¹⁶Jesús rë'-nu:

—Gyeaj, yajlidzë' bönni' quiu', ati' huödu' ni.

¹⁷Bubi'inu didza' ngul na', rënu Lë':

—Cutu nu zoa bönni' quía'.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Ca nacz rnau', "cutu nu zoa bönni' quia'", ¹⁸le chgzóalenu' gayu' bönni', ati' bönni' na' zóalenu'-nè' na'a, cutu naquè' bönni' quiu'. Didza' ni ru'u, ca nacz rnau'.

¹⁹Ni'r rènu Lè' ngul na', rnanu:

—Bönni', runi neda' nacu' bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios. ²⁰Gulayíj ládxi'què' Dios xuz xtau'ru' lu gui'a ni, san rnali' lbi'ili' Jerusalén nac ga ral-la' la'yíj ládxi'gac Dios bunách.

²¹Jesús rè'-nu:

—Ngul, gyejlè' neda'. Za' dza cati' tsej ládxi'li'-nè' Dios Xuz zal-la' cutu dusoali' gu'adau' ni, len cutu tsajsoali' Jerusalén. ²²Lbi'ili' rej ládxi'li' Nu cu núnbè'li', san netu' núnbè'tu' Nu na' rej ládxi'tu', le benè' queè' Dios gla' lahui yöl-la' ruslá ni'a quequè' bönni' judío.

²³Na'a, za' dza, len chrdxin dza na', cati' nup le nactè ta'yíj ládxi'gac Dios, la'yíj ládxi'què' Lè', zóalenè' lequè' Dios Bö' La'y len le nac gdutè li, le rè'nnè' Dios Xuz lacquè' queè' bönni' la'yíj ládxi'què' Lè' cni.

²⁴Dios naquè' Bö', ati' nup ta'yíj ládxi'gac Lè', run bayúdx la'yíj ládxi'què' Lè', zóalenè' lequè' Dios Bö' La'y len le nac gdutè li.

²⁵Ni'r rènu Lè' ngul na', rnanu:

—Nözda' ral-la' guidè' Mesías, Bönni' na' lè' Cristo. Cati' guidrè' Lè' quíxjöi'nè' rè'u yúgu'tè.

²⁶Jesús rè'-nu:

—Léczè', ruí'lenè' li' didza'.

²⁷Ractè cni guludxinè' bönni' uséd queè' Jesús, ati' gulubannè' le ruí'lenè'-nu ngul didza', san cutu burúguinè' gnabnè' Lè' nitüè', cugnè': "¿Bizxa rnabnu' lènu?" o: "¿Bizxa didza' ruí'lenu'-nu?" ²⁸Ni'r

buca'nnu ni' xchö'nu ngul na', ati' böajnu la' yödz, zjödxcnu nup nacuá' ni', ²⁹rnanu:

—Gul-dá, glé'ili'-nè' bönni' gudxè' neda' yúgu'tè le chnuna'. ¿Naru' cunactsè' Lè' Cristo?

³⁰Ni'r gularúj bunách yödz na', guladxinè' ga zoè' Jesús.

³¹Tsal ni' zhuöjnu ngul na', glunè' bayúdx bönni' uséd queè' Jesús, tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, gdagu.

³²Jesús rè' lequè':

—Dè tu le rahua', le cunózili'.

³³Ni'r gulanabi lza'què' tuè' yetúè' bönni' uséd queè', ta'nè':

—¿Nuzxa chdguat'sa le gdahuè'?

³⁴Ni'r Jesús rè' lequè':

—Le nabánida' nac guna' ca rè'nnè' Xuza' nasölè'è neda', len udx guna' xchinè'. ³⁵Cni rnali' lbi'ili': "Yetáp beo' huadxín dza lapru'." Neda' rëpa' lbi'ili': Gul-chís lauli' uyuli' bunách nacgac ca gap naduzgac, le chnabidxgac quiè tsajlapru'. ³⁶Bönni' na' rlapè' rzi'è lazxjè', ati' lè na' rlapè' bönni' na', nac quiè gata' quegac bunách yöl-la' na'bán gdu, quiè gac ludziji tsazxón nu raz len nu rlap. ³⁷Nac gdutè li lè na' rna cni: "Tu nu raz, len yetú nu rlap." ³⁸Neda' bsöla'a lbi'ili' tsajlapli' ga cutu guzli'. Glun dxin glaz bunách yubl, ati' lbi'ili' ruzi'li' xbey dxin na' nunquè'.

³⁹Gulayejlè'è Jesús zian bunách Samaria nacuá' yödz Sicar na' ni'a qui xtídza'nu ngul na', bennu lna' lau queè', gnanu: "Gudxè' neda' yúgu'tè le chnuna'." ⁴⁰Cati' guladxinè' bönni' Samaria ga ni' zoè' Jesús, gláta'yuè' lahuè' ugá'nlenè' lequè'. Yechóp dza

buga'nè' ni' Jesús. ⁴¹Cni guc, gulayejlè'è Lè' ziantèrè' ca' bönni' ni' ni'a qui didza' bè'è Jesús. ⁴²Ni'r glè'-nu ngul na' bönni' ni', ta'né':

—Na'a réjlè'tu' Lè', clègz ni'a qui didza' bè'u li', san lèzca' le byónitu' Lè' netu', len nózitu' le nactè naquè' Cristo, Nu ruslá bunách yödzyú, bönni' ni.

**Ruúnè' Jesús xzi'nè' tuè'
bönni' dè lu nè'è**

⁴³Yechóp dza ca', buzé'è Jesús luyú Samaria, zijè' luyú Galilea.

⁴⁴Cni benè', le gdíxjö'è Lèczè' Jesús, gnè': “Cutu tun ba la'n bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios, bunách uládz queè'.” ⁴⁵Cati' bdxinè' Jesús luyú Galilea, glunè' Lè' ba la'n bönni' Galilea na' le yjaquè' ca' Jerusalén cati' guc Lni Pascua len gualé'inè' le benè' ni' Jesús.

⁴⁶Ni'r böjë' Jesús yödz Caná luyú Galilea, ga ni' benè' ga böac xisi uva nis. Lu yödz Capernaum na' zoè' bönni' dè lu nè'è uláz queè' bönni' rna bè'è, ati' ré'ibi' bi'i bönni' queè' bönni' na' dè lu nè'è. ⁴⁷Cati' byönnè' bönni' ni chbuzé'è Jesús luyú Judea len budxinè' luyú Galilea na', ni'r gyijè' ga na' zoè' Jesús, len gúta'yuè' lahuè' guidè' lidxè', duhuenè'-bi' bi'i bönni' queè' na', le chraqui gatbi'. ⁴⁸Ni'r Jesús rè'è lè':

—Cutu ca' tséjlè'li' chqui' cutu glé'ili' le nacgac bè' len yugu' yöl-la' huac guna'.

⁴⁹Ni'r gudxè' Jesús bönni' na' dè lu nè'è uláz queè' bönni' rna bè'è, rnè':

—Bönni', dia'tè qui nadxi gatbi' bi'i quia'.

⁵⁰Ni'r Jesús rè'è lè':

—Böaj lidxu'. Nabanbi' bi'i quiu'.

Gyejlè'è didza' bè'è Jesús bönni' ni, ati' zhuöjë'. ⁵¹Tsal ni' yu'è nöz zhuöjë', duxí'gal-la'que'è lè' bönni' huen dxin queè' ati' gulaguíxjöi'nè' lè', ta'né':

—Nabanbi' bi'i quiu'.

⁵²Gnabnè' lequè' bat cal gzu lau ruhuóac ládxi'bi'. Tè'è lè':

—Ba'y, gdu huagbíd, burúj tu xla yu'ubi'.

⁵³Ni'r gúquibe'inè' xuzbi' bi'i na', böacbi' cati' ni' bé'lenè' lè' didza' Jesús, gudxè' lè': “Nabanbi' bi'i quiu'.” Qui lè ni na' gyejlè'è Jesús ati' gulayejlè' ca' Lè' bunách nacuá' lidxè'.

⁵⁴Yöl-la' huac ni nac le buróp benè' Jesús cati' ni' zoè' luyú Galilea, gdöd buzé'è luyú Judea.

**Ruúnè' Jesús bönni' nacu'nè'
bin ga nazí' lei Betesda**

5 Gdöd guc lè ni, guc lni quequè' bönni' judío, ati' gyijè' Jesús Jerusalén. ²Lu yödz na', gal-la' ga tu'ú'uba' bö'cu' xzila', dè tu pil nis zxön, nazí' lei Betesda lu didza' hebreo, len nacuá' gayu' nchil don qui. ³Yugu' nchil na' dèquè' zian bönni' té'inè', bönni' nachúl lauquè', len bönni' cuta'zé'è, len bönni' nacu'nquè' bin. Ta'bözè' bat cal utá cuini nis na'. ⁴Cni rac, le ruhuötjè' tu chi'hi hueaj gbaz la'y queè' Dios, ryaziè' lu nis na', len ruté' nis na'. Huöactè' ca nac bíti'tèz guidzhuè' rac queè' bönni' tsajtsu'è z'i'al lu nis na' cati' rutá cuini. ⁵Zoè' ni' bönni', chguc chixxunu' uruá' iz ré'inè'. ⁶Cati' blé'inè' dè' ni' bönni' huè' na' Jesús, len ráquibe'inè' chguc zian iz ré'inè', gnabnè' lè', rnè':

—¿I rē'nnu' huōacu'?

⁷Bubi'è didza' bönni' huè' na', rē' Jesús:

—Bönni', nutu nu zoa cu'u neda' lu nis na' cati' rutá cuini. Tsal zija' neda', ryaziè' bönni' yubl zi'al ca neda'.

⁸Jesús rē' lè':

—Gyasch. Bua' le deynu', len gzè'i.

⁹La' böactè' bönni' na', ati' bu'è le gúti'nè' len gzè'è. Dza na' rac cni nac dza la'y quequè' bönni' judío.

¹⁰Ni'r glè' bönni' na' nuhuōaquè' bönni' judío uná bè', ta'né':

—Dza la'y nac na'a. Cutu ral-la' u'u le ráti'nu'.

¹¹Bubi'è didza' bönni' na', rē' lequè':

—Gudxczè' neda' bönni' na' bunè' neda', gnè': “Bua' le deynu' len gzè'i.”

¹²Ni'r gulanabnè' lè', ta'né':

—¿Nuzxa na' gudx cni li': “Bua' le deynu' len gzè'i”?

¹³Cutu nõznè' nuzxa na' bönni' na' nuhuōaquè', le chbuzé'è Jesús latj ni' le nacué' ni' bunách zian.

¹⁴Gdöd guc lè ni, yajxaquè'è bönni' na' Jesús ga nac nchil gdau', ati' rē' lè':

—Byutsca'. Chböacu'. Cutur gunu' dul-la', cui gac quiu' tu le nacr zi' ca lè na' guc quiu'.

¹⁵Gyijè' bönni' na', yajtíxjöi'nè' yugu' bönni' judío uná bè' Jesús na' bunè' lè'. ¹⁶Qui lè ni na' gulabía ládxi'què' Jesús bönni' judío uná bè' len glè'nnè' ludöddè' Lè', le runè' yugu' lè ni cati' nac dza la'y quequè'. ¹⁷Bubi'è didza' Jesús, rē' lequè':

—Xuza' na'atè runè' dxin, ati' neda' ca' runa' dxin.

¹⁸Qui lè ni na' glè'nnè' bönni' judío uná bè' ludöddè' Jesús, clègz le gditsjè' zxba qui dza la'y quequè', san lèzca' le gnè' naquè' Dios Xuzczè', ati' cni nac nun cuinè' tuz ca naquè' Dios.

Yöl-la' uná bè' dè lu nè'è Zxi'nè' Dios

¹⁹Ni'r bubi'è didza' Jesús, rē' lequè':

—Le nactè rēpa' lbi'ili'. Cutu bi gac guna' neda', Zxi'nè' Dios, racz quia' san tuz lè na' rlé'ida' runè' Dios Xuz. Yúgu'tè le runè' Dios Xuz, lèzca' cni runa' neda', Zxi'nè'. ²⁰Dios Xuz nadxi'inè' neda', Zxi'nè', len rului'inè' neda' yúgu'tè le runè', ati' yugu' le zxöntèr ca lè ni ului'inè' neda', le lun ga ubánili' lbi'ili'. ²¹Ca na' runè' Dios Xuz, ruspanè' nup natgac, len ruhué'è quequè' yöl-la' na'bán, lèzca' cni runa' neda', Zxi'nè', runödzcja' quegac bunách yöl-la' na'bán ca rē'nczda'. ²²Nutu nu rbequi xbeynè' Dios Xuz, san chnudödè' lu na'a neda', Zxi'nè', yúgu'tè yöl-la' uná bè' cuequi xbeyda' bunách. ²³Cni nac quiè lun ba la'n neda', Zxi'nè', yúgu'tè bunách ca na' tun ba la'n Dios Xuz. Nu cu run ba la'n neda', Zxi'nè', cutu run ba la'n Dios Xuz, nasölè'è neda', Zxi'nè' na'.

²⁴Le nactè rēpa' lbi'ili'. Dè yöl-la' na'bán gdu queè' bönni' ryönnè' didza' ru'a len rejlé'è Dios Xuz na' nasölè'è neda', ati' cutu grugu queè', san naquè' ca nu chnubán lu yöl-la' gut le chdè yöl-la' na'bán gdu queè'. ²⁵Le nactè rēpa' lbi'ili', za' dza, len chrdxin dza na', cati' la'yöni chí'a neda', Zxi'nè' Dios, nup chnatgac, ati' nup la'yöni

xtidza'a len lun ca rna, huöata' yöl-la' na'bán quequë'. ²⁶Ca na' dë lu në'ë Dios Xuz unödzejë' quegac bunách yöl-la' na'bán, lëzca' cni benë' ga dë lu na'a neda', Xzi'në', unödza' quegac bunách yöl-la' na'bán. ²⁷Lëzca' cni budödë' lu na'a yöl-la' uná bë' cuequi xbeyda' bunách, le naca' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. ²⁸Cutu ubánili' ca nac lë ni, le huadxín dza cati' la'yöni chi'a yúgu'të nup chnatgac, ²⁹len lurúj yeru ba. Lubán nup na' glun le nac tsahui', huöata' quequë' yöl-la' na'bán, san nup na' glun le cunác, lubán, ati' grugu quequë' latië' tsaz.

Le nac bë' le naquë' Jesús

³⁰Gnë' ca' Jesús:

—Cutu bi gac guna' la' neda'z. Ca nac le ryönda' rë' neda' Xuza', cni rbequi xbeyda', ati' ca na' rbequi xbeyda' nac tsahui', le cutu runa' ca rë'nzda' neda', san ca rë'ncznë' Xuza' nasölë'ë neda', runa'. ³¹Chqui' neda' runa' Ina' lau qui la' cuincza', cutu nac lsaca' lë na' runa' Ina' lau. ³²Zoa Nu yubl Nu run Ina' lau quia' neda', Lë' Xuza', ati' nözda' nac lsaca' le runë' Ina' lau quia'. ³³Lbi'ili' bsóla'li' bönni' yajnabcnë' Juan, ati' lë na' benë' Ina' lau quia' nac gdutë li. ³⁴Neda' cutu naquinda' nu bönni' gunë' Ina' lau quia', san ru'a didza' ni quië ulali'. ³⁵Guc ca tu gui' yör didza' bë'ë Juan na', le gyegui len buzení', ati' lbi'ili', tu chi'z bdzag ládxi'li' uzi'li' xbey yení' queë'. ³⁶Na'a, zoa le run Ina' lau quia' neda' le nacr gdu ca lë na' benë' Ina' lau quia' Juan. Yugu' le budödë' lu na'a guna' Dios Xuz, la' leyz na' runa', ati' yugu' lë na' runa', tun

Ina' lau quia', len nacgac bë' bsölë'ë neda' Dios Xuz. ³⁷Lëzca' runë' Ina' lau quia' Dios Xuz nasölë'ë neda'. Gatga byónili' chi'ë, len gatga blé'ili' lahuë', ³⁸len cutu nazí' lu na'li' xtidzë'ë, le cutu réjlë'li' neda', nu na' bsölë'ë. ³⁹Rusëdli' le nayúj lu guich la'y, le ráquili' huata' queëli' yöl-la' na'bán gdu ni'a qui lë na' nayúj lu guich la'y, ati' lë na' nayúj lu guich run Ina' lau quia' neda'. ⁴⁰Cutu ré'nili' guidli' quia' neda' quië gata' queëli' yöl-la' na'bán.

⁴¹'Cutu rguilja' yöl-la' ba la'gú'u neda' bunách. ⁴²Neda' núnbë'a lbi'ili', len nözda' cutu nadxi'ili'-në' Dios. ⁴³Bdxina' ni uláz queë' Dios Xuz, ati' lbi'ili' cutu rzi' lu na'li' neda', san chqui' huadxín nu yubl nu guid racz qui, bönni' na' si' lu na'li'. ⁴⁴¿Nacxcz gac tséjlë'li' Dios chqui' rzi'li' yöl-la' run zxön qui lza'li' tuli' yetuli', len cutu rguiljli' yöl-la' run zxön na' za' lu në'ë la'z dui Dios? ⁴⁵Cutu uzóa icjli' uquía' lbi'ili' lahuë' Xuza'. Nu na' uquí lbi'ili' nac lëczë' Moisés, bönni' na' ruzxöni ládxi'li'-në', zal-la' gutië' dza ni'të. ⁴⁶La'naru' réjlë'li'-në' Moisés, tséjlë'li' ca' neda', le buzujë' Moisés lu guich ca nac quia' neda'. ⁴⁷Na'a, ¿nacxcz gac tséjlë'li' didza' ru'a neda' chqui' cutu réjlë'li' yugu' le buzujë' lu guich Moisés?

Rugahuë' Jesús zianr ca chián gayuá' bunách

6 Gdöd guc lë ni, gyijë' Jesús yetslá'a Nis Zxön Qui Galilea, nazí' lei ca' Nis Zxön Queë' Tiberias. ²Yajnaugac Jesús bunách zian le gulale'i yugu' yöl-la' huac benë', bunë' bönni' té'inë'. ³Ni'r grenë'

Jesús, gyijè' ga nac tu lu guí'adau',
ati' ni' gró'lenè' yugu' bönni' uséd
queè'. ⁴Chzoa gdxin Lni Pascua cati'
tu'spanè' bönni' judío ca benè' Dios,
bubijè' luyú Egipto xuz xtau'què'.

⁵Cati' bchis lahuè' Jesús len blé'inè'
bunách zian za'c ga zoè', ni'r rè'
Felipe:

—¿Gazx tsjó'uru' yöt xtil lagu
bunách zian ni?

⁶Cni gnè' Jesús quiè si' bè'è
Felipe na', le nözcznè' Lè' nac gunè'.

⁷Bubi'è didza' Felipe, rnè':

—La'naru' si'ru' yöt xtil lazxjru'
qui gdu xunu' beo', cutu gaqui
láti'dau' hueaj lagu bunách zian ni.

⁸Ni'r rè' Jesús bönni' uséd queè',
lè' Andrés, böch'è Simón Pedro,
rnè':

⁹—Ni zoabi' bi'i bönni', nua'bi'
gayu' yöt xtil náquini xzoa' cebada,
len chopba' böl cuídi'dau'. ¿Naru'
huáqui'tsa ugagu cáti'ga zian
bunách le dau' ni?

¹⁰Ni'r Jesús rè' lequè':

—Gul-gún ga la'bó' lyu bunách
zian ni.

Latj na', szxöni rø' daca', ati'
ni' gulabö'è gdu ca chián gayu'è
bönni'. ¹¹Ni'r gdel-lè'è Jesús yöt xtil
na'. Cati' chgudxè' Dios: “Xclenu”,
gdisiè' lei quequè' bönni' uséd
queè', ati' lequè' gulaguisiè' lei
quegac yúgu'tè nup na' rø'gac
lu daca' ni'. Lèzca' cni glunè'
quecba' böl cuídi'dau' na', ati'
glahuè' tsca glè'nnè' lahuè'. ¹²Cati'
chguluhuöljnè', rø' yugu' bönni'
uséd queè' Jesús, rnè':

—Gul-túb le bizxj naga'ngac, cui
lac ditj.

¹³Gulutubè' ca', ati' guludzé'è
chinnu bdó'adau' le bizxj quegac

gayu' yöt xtil náquini xzoa' cebada
na', le gulugá'n quequè' bönni' na'
glahuè'. ¹⁴Cati' gulalé'inè' bönni' ni'
yöl-la' huac na' benè' Jesús, ta'né':

—Le nactè bönni' ni naquè' bönni'
na' ru'è didza' uláz queè' Dios,
bönni' na' ral-la' guidè' yödzyly ni.

¹⁵Le ráquibe'inè' Jesús tè'nnè'
la'ché'è Lè' bayúdx quiè lunè' ga
gna bé'inè' lequè', qui lè ni na'
buzé'è ni', zijè' tuzè' tu lu gui'a.

Rzè'i ni'è Jesús lu nis zxön

¹⁶Cati' chza' ral, yjaquè' bönni'
uséd queè' Jesús, guladxinè' ra'
nis zxön. ¹⁷Ni' gulabenè' tu lè'i
bárcodau', zjaquè' ta'dödè' lu nis
zxön na', quiè ludxinè' Capernaum.
Chnac chul ati' Jesús cutu rdxíninè'
ga na' nacu'è. ¹⁸Gzu lau reycj bö'
bdunu' lu nis zxön na', ati' ryas
rdxia nis na'. ¹⁹Cati' chgulusé'è
bárcodau' na', gza' le nac tsca
rza'ru' tu hora, ni'r gulalé'inè' Jesús
rzè'i ni'è lu nis zxön na', len zè'è
rbiguè'è ga na' zeaj barco na', ati'
gladxi guladzöbnè'. ²⁰Ni'r Jesús rè'
lequè':

—Néda'cza'. Cutu gádxili'.

²¹Ni'r len yöl-la' rudziji quequè'
guluguel-lè'è Lè' lè'i bárcodau' na',
ati' la' bdxintè bárcodau' na' lu yu
bidx ga ni' zjaquè'.

Tu'guílj Jesús bunách zian

²²Dza buróp ni', gláquibe'i
bunách zian na' naga'ngac yetslá'a
nis zxön bdxin ni' tuz bárcodau' ati'
Jesús cutu grénlenè' yugu' bönni'
uséd queè' lè'i bárcodau' na', san
légaczè' na' yjaquè'. ²³Ni'r gularúj
yela'gac bárcodau' lu yödz Tiberias,
ati' guladxín tu latj dè gal-la'z ga

ni' glahuè' yöt xtil cati' ni' Xanru' Jesús guxè' Dios: "Xclenu'", qui.
²⁴Le gualé'inè' cutur zoè' ni' Jesús len cutu nacu'è' ni' bönni' uséd queè', qui lè ni na' gulabenè' lé'igac bárcodau' na', yjaquè' Capernaum, tu'guiljè' Jesús.

Naquè' Jesús yöt xtil nabánigac tsaz bunách

²⁵Cati' guladxín bunách zian na' yetslá'a nis xzön na', yajxáca'què' Jesús, len tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, ¿batx bdxinu' ni?

²⁶Bubi'è' didza' Jesús, rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Ruguiljli' neda', clèg le blé'ili' yugu' yöl-la' huac bena', san le gdáguli' yöt xtil ni' len böljli'. ²⁷Gul-gún dxin, clèg quiè si'li' la' huagu rdöd qui, san quiè si'li' la' huagu na' uga'ntecz, len runn yöl-la' na'bán gdu. Lè ni la' huagu gunna' queèli' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, le bulu'è lahui Xuza' Dios naca' Zxi'nè'.

²⁸Ni'r gulanabnè' Lè', ta'né':

—¿Bizxa run bayúdx guntu' quiè guntu' le rdzag ladxè'è Dios?

²⁹Bubi'è' didza' Jesús, rè' lequè':

—Lè ni le rdzag ladxè'è Dios, quiè tséjlè'li' neda', naca' nu bsölè'è Lè'.

³⁰Ni'r gulanabnè' Lè', ta'né':

—¿Bizxa le nac bè' runu', le glé'itu' quiè tséjlè'tu' Li'? ¿Bizxa yöl-la' huac runu'? ³¹Glahuè' xuz xtau'ru' yöt xtil nazí' lei maná lu latj ca'z, ca nayúj lu guich la'y, rna: "Yöt xtil qui yehua' yubá bè'è quequè' Moisés, glahuè'."

³²Bubi'è' didza' Jesús, rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Clèg Moisés na' bennè' queèli' yöt xtil qui yehua' yubá, san Xuza' Dios

runnè' queèli' yöt xtil gdu qui yehua' yubá. ³³Yöt xtil na' runnè' quegac bunách Dios naca' neda', lè na' bruj yehua' yubá len runódzj quegac bunách yödzlyú ni yöl-la' na'bán.

³⁴Ni'r tè' Lè':

—Xan, benntecz queètu' yöt xtil na'.

³⁵Jesús rè' lequè':

—Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách. Nu za'len neda', huölj gdze'li tsaz nu na' le nac queè' Dios, ati' nu tsejlè' neda', chnè'j tsaz le nac queè' Dios. ³⁶Nac ca na' chgudxcza' lbi'ili', zal-la' rlé'ili' neda', cutu ca' réjlè'li' neda'. ³⁷Yúgu'tè nup na' runnè' quia' Xuza', lid quia', ati' nup na' lid quia', cutu usá'gaca'-nè'. ³⁸Cni nac, le bötja' bruja' yehua' yubá, clèg quiè guna' ca rè'nda' néda'cza', san quiè guna' ca rè'nnè' Dios Xuz, nasölè'è neda'. ³⁹Lè ni le rè'nnè' Xuza' nasölè'è neda', rè'nnè' cutu unitia' nitú nup na' bennè' quia', san uspana' lequè' dza udx. ⁴⁰Lè ni le rè'nnè' Dios Xuz nasölè'è neda', rè'nnè' gata' yöl-la' na'bán quequè', yúgu'tè nup na' la'le'i neda', Zxi'nè', len la'yejlè'è neda', ati' neda' uspana' lequè' dza udx na'.

⁴¹Ni'r gulané' queè' Jesús bönni' judío uná bè' le gnè': "Neda' naca' yöt xtil na' bötj, bruj yehua' yubá."

⁴²Qui lè ni na' ta'né':

—¿Naru' clèg bönni' ni Jesús, zxi'nè' José? Núnbè'czru' xuz xnè'è. ¿Nacxcz nac na', rnè' bönni' ni: "Bötja' bruja' yehua' yubá"?

⁴³Ni'r bubi'è' didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu gnèli' quia' la' lbi'izli'.

⁴⁴Cutu sáqui'nè' guidè' quia' nitué'

bönni' chqui' cutu dugu'ë quia' nu na' Xuza' nasöl'ë neda', ati' neda' uspana' nu na' dza udx. ⁴⁵Nayúj lu guich la'y ca gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queé' Dios, rna cni: “Dios usédnè' yúgu'tè bunách.” Qui læ ni na', za'què' quia' yúgu'tè bönni' ta'yönnè' chi'ë Xuza' len nazèdquè' lu nè'ë Lè'.

⁴⁶Nutu nu bönni' blé'inè' Dios Xuz, san tuzè' Bönni' na' brujè' ga zoè' Dios. Bönni' ni rlé'icznè' Dios Xuz. ⁴⁷Le nactè rëpa' lbi'ili': Núti'tèz bönni' rejlä'ë neda' dè queé' yöl-la' na'bán gdu. ⁴⁸Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách. ⁴⁹Glahuè' xuz xtau'li' yöt xtil na' nazí' lei maná lu latj ca'z, len cati' bza'a dza quequè' glatiè'. ⁵⁰Neda' naca' yöt xtil ruhuó'tj r-ruj yehua' yubá, ati' núti'tèz bönni' gahuè' lei, cutu ca' gatiè' bönni' na'. ⁵¹Néda'cza' naca' yöt xtil na' nabánigac bunách, bötj bruj yehua' yubá, ati' chqui' núti'tèz bönni' gahuè' yöt xtil na', gbánteczè' bönni' na'. Yöt xtil na' runöd'zja' neda' nac xpëla'a, le runöd'zja' quiè gata' yöl-la' na'bán quegac bunách yödzlyú.

⁵²Ni'r gulachixi lza'què' bönni' judío uná bè', ta'né':

—¿Naru' huactsa bönni' ni gunnè' queèru' xpël'ë'ë gáguru' lei?

⁵³Qui læ ni na' Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Chqui' cu gáguli' xpëla'a neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, len chqui' cu gui'jli' xchöna', cutu ca' zolen lbi'ili' yöl-la' na'bán.

⁵⁴Núti'tèz nu gagu xpëla'a len gui'j xchöna', dè qui yöl-la' na'bán gdu, ati' neda' uspana' nu na' dza udx. ⁵⁵Cni gac, le nac xpëla'a la'

huagu gdu, ati' xchöna' nac tu le nac gdu quiè nu gui'j lei. ⁵⁶Núti'tèz bönni' gahuè' xpëla'a len gui'j'ë' xchöna', sóalenteczè' neda' bönni' na', ati' neda' sóalentecza' læ'. ⁵⁷Ca na' zoè' nabanè' Dios Xuz nasöl'ë neda', ati' neda' nabánida' Lè', læzca' cni gbáninè' neda' núti'tèz bönni' gahuè' neda'. ⁵⁸Lè ni yöt xtil bötj bruj yehua' yubá, len cutu nac ca yöt xtil na' nazí' lei maná, læ na' glahuè' xuz xtau'li', len cati' bza'a dza quequè', glatiè'. Núti'tèz bönni' gahuè' yöt xtil ni gbánteczè'.

⁵⁹Yugu' didza' ni bè'ë Jesús ga nac tu lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queé' Dios bönni' judío, ati' gac læ ni tsal ni' rusédnè' bunách Capernaum.

Didza' tunn queèru' yöl-la' na'bán gdu

⁶⁰Cati' gulayönnè' didza' ni, gulané' qui zian bönni' uséd queé' Jesús, ta'né':

—Banigtè didza' ni. ¿Nuzxa caz gac si' lu nè'i lei?

⁶¹Ráquibe'inè' Jesús ta'né' qui xtidzè'ë bönni' uséd queé', ati' gnabnè' lequè', rnè':

—¿Naru' run lbi'ili' zi' didza' ni?

⁶²¿Nacxcz gac chqui' hualé'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, huëpa' huöja' ga ni' zoa' zi'al? ⁶³Le nac queé' Dios Bö' La'y nac le runn queèli' yöl-la' na'bán. Le nac bëla'z cutu ca' nu uzí' xbey. Yugu' didza' na' bé'lena' lbi'ili' nacgac queé' Dios Bö' La'y len tunn quegac bunách yöl-la' na'bán. ⁶⁴Na'a, la'li' cutu réjlä'li'.

Gnè' cni Jesús le nözcznè' dza ni'tè nup na' cuta'yéjlä', lenca'

nu na' udód Lè' lu na'què' bönni' ludóddè' Lè'. ⁶⁵Qui læ ni na' gnè':
—Qui læ ni na' chgudxcza' lbi'ili':
“Cutu sáqui'nè' tè'è neda' nitúè'
bönni' chqui' cutu gu'è læ' latj Dios
Xuz.”

⁶⁶Dza na' glac chop ládxi'què'
zian bönni' uséd queè' len cutur
guladálenè' Lè'. ⁶⁷Ni'r Jesús gnabnè'
idxínnutè' bönni' uséd queè' na', rè'
lequè':

—¿Naru' ubíga'tsali' ca' lbi'ili'?

⁶⁸Bubi'è didza' Pedro, rè' Lè':

—Xan, ¿nuzxa qui tseajtu'? Li'
napu' didza' tunn queètu' yöl-la'
na'bán gdu. ⁶⁹Netu' ni réjlè'tu' Li',
len núnbè'tu' Li', nacu' Cristo na'
nasölè'è Dios, len nacu' ca' Zxi'nè'
Dios ban.

⁷⁰Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Grócza' lbi'ili' chínnuli' ni, san
tuè' bönni' ladj lbi'ili' dzag læ' tu'
xöhui'.

⁷¹Didza' ni bè'è Jesús queè' Judas
Iscariote, zxi'nè' tu bönni' læ' Simón,
le naquè' Judas bönni' na' udödè'
Jesús lu na'què' bönni' ludóddè' Lè',
len nabáblenè' yechineajè' bönni'
uséd queè' Jesús.

Cutu ta'yejlè'è Jesús bönni' bóchi'czè'

7 Gdöd guc læ ni gdè' Jesús
luyú Galilea. Cutu gu'nnè'
tsijè' luyú Judea le tè'nnè' bönni'
judío uná bè' ni' ludóddè' Lè'. ²Dza
ni' chzoa gdxin lni quequè' bönni'
judío cati' tu'spanè' ca gulacu'è
zxan lbin lága'dau' xuz xtau'què'.
³Qui læ ni na' tè' Jesús bönni'
böchè'è, ta'né':

—Bruj ni len gyeaj luyú Judea
quiè la'lé'inè' ca' yugu' yöl-la' huac
runu' bönni' uséd quiu' nacu'è ni'.

⁴Chqui' rè'nnè' bönni' lumbè' læ'
bunách, cutu runè' bagachi'z le
runè'. Le runu' yugu' yöl-la' huac
cni, blui' cuinu' laugac yúgu'tè
bunách.

⁵Cni gulané', le cu ta'yejlè'è
Jesús bönni' böchè'è. ⁶Ni'r Jesús rè'
lequè':

—Cutu rdxini dza quia' uluí' lahua'
laugac bunách, san dza queèli'
tseajli' ni' chzoacz. ⁷Cutu tu'zóa
lbi'ili' tsla'l bunách yödzyú ni, san
tu'zóa neda' tsla'l le runa' lna' lau
quequè', rnia' nac xöhui' le tunè'.

⁸Gul-tséaj lbi'ili' lni na'. Cutu tsija'
na'a lni na' le cutu rdxini dza quia'.

⁹Cati' chgudxè' lequè' læ ni,
buga'nè' ni' luyú Galilea.

Zijè' Jesús lni quegac bunách judío

¹⁰Gdöd zjaquè' lni na' bönni'
böchè'è Jesús, ni'r zijè' ca' Lè', clèg
yalj lulu, san bagachi'z zijè'. ¹¹Ga
na' rac lni na', guluguiljè' Jesús
bönni' judío uná bè', ta'né':

—¿Gazx zoè' bönni' na'?

¹²Szxöni glui' didza' ca nac queè'
Jesús bunách zian ni'. La'què' ta'né':

—Naquè' dxi'a.

Yela'què' ta'né':

—Cutu naquè' dxi'a le rzi' yé'inè'
bunách.

¹³Cutu bè'è didza' yalj lulu ca nac
queè' Jesús nitúè' bönni', le tadxi
yugu' bönni' judío uná bè' bunách
zian na'.

¹⁴Cati' chbdxin gatsj lni na', blè'è
Jesús ra' gdau' len busèdnè' bunách
nacuá' ni'. ¹⁵Gulubannè' bönni'
judío, ta'né':

—¿Nacxcz nac, raquè' szxöni
bönni' ni len cutu ca' nazèdè' qui
gdau'?

¹⁶Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':
—Le rusëdda' neda', clëg quia'
na', san queë' Dios Xuz na' nasölë'ë
neda'. ¹⁷Chqui' rë'nnë' nu bönni'
gunë' ca rë'nnë' Dios, huáquibe'inë'
bönni' na' chqui' naqui queë' Dios
le rusëdda' bunách o chqui' racz
quia' ru'a didza'. ¹⁸Nu bönni' ru'ë
didza' racz queë', runë' cni quië'
lun lë' ba la'n bunách, san bönni'
na' rë'nnë' lun bunách ba la'n nu
nasöla' lë', bönni' ni ru'ë didza'
gdutë li len cutu ca' rzi' yë'ë.

¹⁹Bennë' queëli' zxba queë' Dios
Moisés, san nituli' cutu runli' ca
rna bë' zxba na'. ¿Bizx quië' rzu
rbö'li' gdödili' neda'?

²⁰Gulub'i' didza' bunách zian na',
të Lë':

—Tu' xöhui' dzag li'. ¿Nuzxa caz
rzu rbö' gdödi li'?

²¹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':
—Tu yöl-la' huac bena', ati'
rubánili' yúgu'tëli'. ²²Le nactë
bennë' queëli' Moisés lë na' nac bë'
narugu lu xpéla'li'. Clëg Moisészcz
bennë' queëli' lë na', san gzxi'ë
lei lu na'quë' xuz xtau'huë'. Na'a,
zal-la' nac dza la'y, rchúguli' lu
xpéla'cbi' bi'i bönni'dau' lë na' nac
bë' náquicbi' queë' Dios. ²³Chqui'
ta'zi'bi' lu xpéla'cbi' lë na' nac
bë' cati' nac dza la'y, cui quitsjli'
zxba queë' Moisés, ¿naru' rléytsali'
neda' le buna'-në' bönni', böaquë'
dxí'adau' cati' nac dza la'y? ²⁴Cutu
ral-la' cuequi xbeyzli' ca', san
gul-bequi xbey ca rajlóz le nac
gdutë li.

Rguíxjö'ë Jesús ga narujë'

²⁵Ni'r glu'ë didza' la'quë' bönni'
nacu'ë Jerusalén, ta'né':

—¿Naru' clëg bönni' ni nu na'
tu'guiljë' bönni' judío uná bë' quië'
ludöddë' Lë'? ²⁶Gul-yutsca', yalj
lulu ru'ë didza' len cutu bi té' Lë'.
¿Naru' táquibe'inë' bönni' ta'ná
bé'inë' rë'u, le nactë bönni' ni
naquë' Cristo, Nu na' ral-la' gna be'i
rë'u? ²⁷Bönni' ni, nóziczru' gazx
bönni' Lë'. Cati' guidë' Cristo, nutu
nu gnözi gazx bönni' Lë'.

²⁸Ni' zoë' Jesús rusëdnë' bunách
nchil gdau', len cati' byönnë' didza'
ni, ni'r bë'ë zidzj didza', rnë':

—¿Naru' núnbë'tsali' neda' len
nózitsali' gazx bönni' neda'?
Bida' ni, clëg racz quia', san
Dioszcz nasölë'ë neda', ati' Lë',
cutu núnbë'li'-në' lbi'ili'. ²⁹Neda'
núnbë'a-në', le za'a queë' Lë' ati'
Lëczë' nasölë'ë neda'.

³⁰Ni'r glunë' bayúdx la'zönë'
Lë', san nutu nu gzxön Lë', le cutu
rdxini dza queë' tsu'ë lu na'quë'.

³¹Gulayejlë' Lë' zian bunách ni',
ta'ná:

—Cati' guidë' Cristo, ¿naru' gunë'
zianr yöl-la' huac ca le runë' bönni'
ni?

Ta'sölë'ë bönni' gdau' nup la'zón Jesús

³²Gulayönnë' bönni' gdau' fariseo
yugu' didza' ni tui' bunách ca nac
queë' Jesús, ati' gulasölë'ë ni'a
na'quë' tsajxönquë' Jesús yugu'
bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau'
fariseo na'. ³³Ni'r Jesús gnë':

—Yetú chi'z sóalena' lbi'ili' ati' ni'r
huöja' ga zoë' Xuza' nasölë'ë neda'.
³⁴Uguiljli' neda' san cutu udzólili'
neda'. Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac
guidli' lbi'ili'.

³⁵Ni'r të' lza'quë' bönni' judío,
ta'né':

—¿Gaxz tseajtsë' bönni' ni, ga ni' cutu udzóliru'-në'? ¿Naru' huayeajtsë' ga nacu'ë bönni' judío náslasquë' gdutë yödzyú len usëdnë' yugu' bönni' gza'a ni'?
³⁶¿Bizxa rë'ni gna didza' na' bënë: “Uguiljli' neda' san cutu udzólili' neda'”, lenca: “Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac guidli' lbi'ili'?”

Nis yegu runn queëru' yöl-la' na'bán

³⁷Cati' ni' nac dza udx qui lni na', dza na' nac blau, gyasë' gzuinë' Jesús len bënë zidzj didza', rnë':
 —Chqui' zoë' bönni' rbidx icj ládxi'dau'huë', ral-la' guidë' ga zoa' bönni' na' len gui'jé'.
³⁸Nu bönni' rejlë'ë neda', gac queë' ca na' nayúj lu guich la'y, rna: “Lu icj ládxi'dau'huë' bönni' na' glen le nac ca nis yegu”, lë na' luzí' xbey bunách, gata' quequë' yöl-la' na'bán.
³⁹Didza' ni bënë Jesús ca nac queë' Dios Bö' La'y, Nu ral-la' dusoalen bönni' na' la'yejlë'ë Jesús. Cni gnë' Jesús le cutu rdxíninë' Dios Bö' La'y, le cutu ruhuëpnë' Jesús ga gáctërë' blau.

Ta'rúj chopl bunách

⁴⁰Cati' gulayöni didza' ni, gulaná la'gac bunách zian na', ta'ná:
 —Le nactë naquë' bönni' ni bönni' na' ru'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' na' gzxi' lu në'ë Dios gsölë'ë queëru'.
⁴¹Ta'né' yela'quë':
 —Naquë' Cristo bönni' ni.
 Ta'ná la'gac bunách:
 —¿Naru' Galilea grujtsë' Cristo?
⁴²Nayúj lu guich la'y le rna: “Cristo galjé' ladj zxi'n xsoë' David len

gaquë' ca' bönni' Belén le guc ladzë' David na'.”

⁴³Cni guc, gularúj chopl bunách na' ni'a queë' Jesús. ⁴⁴Të'nnë' la'quë' la'zönë' Jesús san nutu nu bi ben queë'.

Cutu ta'yejlë'ë Jesús bönni' uná bënë

⁴⁵Ni'r guludxinë' ni'a na'quë' yugu' bxuz uná bënë len yugu' bönni' gdau' fariseo ga na' nacu'ë bönni' gdau' na', ati' lequë' glë' ni'a na'quë' na', ta'né':
 —¿Bizx quië cutu zuchë'li'-në'?
⁴⁶Gulubi'ë didza' ni'a na'quë', ta'né':

—Nutu nu bönni' ru'ë didza' ca ru'ë didza' bönni' ni.

⁴⁷Ni'r gulubi'ë didza' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—¿Naru' bé'tsali' latj gzxi' yé'inë' ca' lbi'ili'? ⁴⁸¿Naru' gyéjlë'tsë' Lë' nu bönni' uná bënë o nu bönni' gdau' fariseo? ⁴⁹Bönni' ni cutaquë' zxba queë' Dios, dö' dxiaquë'.

⁵⁰Zoë' ca' ni' Nicodemo, bönni' na' bdxinë' ga zoë' Jesús chdzö'l, le naquë' ca' bönni' gdau' fariseo, ati' rë' lequë':

⁵¹—¿Naru' rusyúdxtsaru' bönni' lu zxba queëru' chqui' cutu yóniru' lë' zi'al quië gnóziru' bi benë'?

⁵²Ni'r gulubi'ë didza' yezíca'rë' na', tē' lē':

—¿Nactsu' ca' li' bönni' Galilea? Blab le nayúj lu guich la'y ati' uyú' gatga bruj luyú Galilea nitué' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

⁵³Ni'r qui queëquë' yhuöjquë' lidxquë'.

8 Gyijë' Jesús ga nac lu Gui'a Ga Rô'gac Yag Olivo.

**Ngul naguitsjnu zxba qui
yöl-la' nutság na'**

²Cati' za' rení' budxinë' Jesús ra' gdau', ati' guladxín ga zoë' yúgu'të bunách. Grö'ë ni' Jesús, rusëdnë' lequë'. ³Ni'r duchë'quë'-nu ga zoë' Jesús ngul, bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, guladzölnë'-nu ni' rguitsjnu zxba qui yöl-la' nutság na'.

Guluschinë'-nu laugac bunách na' tu'zé naggac Jesús, ⁴ati' të' Lë':

—Bönni' Usëdi, ngul ni gzxöntu'-nu ni' runnu dul-la' rguitsjnu zxba qui yöl-la' nutság na'.

⁵Lu zxba queë' Moisés, gna bé'inë' netu' uládxí'tu'-nu guiöj ngul runnu cni, gatnu. ¿Nazxga Li', nacx rnau'?

⁶Cni gulané' quië la'zí' bë'ë Jesús quië la'záqui'në' luquüë' Lë'. Ni'r byechuë' Jesús, ruyúë' lyu len ruzujë' lyu na' len xbönni' në'ë.

⁷Cati' gulanábsquinë' Lë', ni'r buzuinë' Jesús len rë' lequë':

—Nul-li' cununli' dul-la' su lauli' uládxí'li'-nu guiöj.

⁸Leyúbl byechuë' Jesús, ruyúë' lyu len bguel-lë'ë ruzujë' leyúbl lyu na'. ⁹Cati' gulayönnë' didza' ni, guluxós lequë' ládxí'dau'quë', ati' gularujë' tu tuë', gulazú lauquë' bönni' gulr ga bdxintë bönni' cuidi'. Naga'në' ni' Jesús, dzagnu Lë' ngul na' zoanu gatsj lahui'l nup na' tu'zé naggac Lë'. ¹⁰Ni'r buzuinë' leyúbl Jesús, len nutu nu blë'inë' nu ruquí lënu, san tuznu ngul na', ati' rë'-nu:

—Ngul, ¿gazx nacuá' nup na' guluquí li'? ¿Naru' cutu zoa nu bönni' rchuguë' quiu'?

¹¹Lënu rnanu:

—Nutu nucz, Xan.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Lëzca' neda', cutu rchuga' quiu'. Böaj lidxu', len cutur gunu' dul-la'.

**Naquë' Jesús yení' quegac
bunách yödzlyú**

¹²Leyúbl bé'lenë' lequë' didza' Jesús, rnë':

—Neda' naca' yení' quegac bunách yödzlyú. Nu bönni' zá'lenë' neda', cutu të' ga chul xöhui' san soalen bönni' na' yení' uluí'i lë' nac gata' yöl-la' na'bán gdu queë'.

¹³Ni'r të' Lë' bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Li' runu' lna' lau qui la' cuinzu'. Cutu nac lsaca' le runu' lna' lau. Daduz nac.

¹⁴Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Zal-la' runa' lna' lau qui la' cuinza', gdu'të li nac le runa' lna' lau, le nözda' ga bruja' len ga tsija', san lbi'ili' cutu nózili' gazx za'a len clëg gazx tsija'. ¹⁵Lbi'ili' rbequi xbeyli' ca le tac yödzlyú ni, san neda', racz quia' nutu nu bönni' cutu rbequi xbeyda' lë'. ¹⁶La'naru' cuequi xbeyda', ca nacz cuequi xbeyda', le clëg neda'z cuequi xbeyda', san gunë' neda' tsaxxón Xuza' nasölë'ë neda'. ¹⁷Lëzca' cni lu zxba queë' Moisés nayúj lu guich le rna: “Le tunë' lna' lau chopë' bönni', gdu'të li nac.” ¹⁸Neda' runa' lna' lau qui la' cuinza', ati' Xuza' nasölë'ë neda', runë' ca' lna' lau quia'.

¹⁹Ni'r gulanabnë' Lë' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—¿Gazx zoatsë' Xuzu'?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu núnbë'li' neda', len cutu núnbë'li'-në' Xuza'. La'naru' núnbë'li' neda', lëzca' Xuza' gúnbë'li'-në'.

²⁰Yugu' didza' ni bë'è Jesús cati' ni' zoè' rusèdnè' bunách nchil gdau', ga na' nacua' gui'n gap ta'gu'è gun qui gdau', san nutu nu gzxön Lè', le cutu rdxini dza queè' tsu'è lu na'què'.

Rnè' Jesús: “Ga tsija' neda', cutu gac guidli'”

²¹Leyúbl rè' lequè' Jesús, rnè': —Uzá'a yödzyú ni, ati' uguiljli' nu uslá lbi'ili', san ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'. Ga tsija' neda', cutu gac guidli'.

²²Ni'r glu'è didza' bönni' judío uná bë', ta'né':

—¿Naru' gdödi cuinë'? Rnè': “Ga tsija' neda', lbi'ili' cutu gac guidli'.”

²³Jesús rè' lequè':

—Lbi'ili' nacli' qui luyú dè dxi'li ni, san neda' za'a yehua' yubá xtsa'. Lbi'ili' nacli' bunách yödzyú ni, san neda' cutu naca' bönni' yödzyú ni. ²⁴Qui lè ni na' gudxa' lbi'ili': “Ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'.” Chqui' cutu tséjlè'li' naccza' Nu uslá, ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'.

²⁵Ni'r gulanabnè' Lè', ta'né':

—¿Nuzxa caz nacu'?

Jesús rè' lequè':

—Naca' la' leyz ca na' chgudxa' lbi'ili' dza ni'tè. ²⁶Zian le ral-la' gyëpa' lbi'ili' len cuequi xbeyda' le nac queè'li'. Didza' gdu'tè li ru'è Xuza' nasölè'è neda', ati' didza' byönda' ru'è Lè', ru'lena' bunách yödzyú ni didza'.

²⁷Cutu gulayéjni'nè' ru'lenè' lequè' didza' ca nac queè' Dios Xuz.

²⁸Qui lè ni na' Jesús rè' lequè':

—Cati' gdxin dza uchisli' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, gdödili' neda', ni'r gáquibe'ili'

naccza' Nu ruslá, len cutu bi runa' racz quia', san ca na' bului'inè' neda' Xuza', ca' ru'a didza'. ²⁹Zóalenè' neda' Xuza' nasölè'è neda'. Cutu nuca'nè' neda' tuza' Xuza', le rúntecza' le rdzag ladxè'è Lè'.

³⁰Cati' bë'è didza' ni Jesús, gulayéjlè'è Lè' bönni' zian.

Nup naccgac zxi'nè' Dios, len nup nadzungac lu na' dul-la'

³¹Ni'r Jesús gudxè' bönni' judío na' ta'yejlè'è Lè', rnè':

—Chqui' gúnteczli' ca rna xtidza'a, gacli' gdu bönni' uséd quia'.

³²Gúnbè'li' le nac gdu'tè li ati' usán lbi'ili' le nac gdu'tè li na'.

³³Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Zxi'n xsoè' Abraham nactu', len nutu nu ben netu' bönni' nadá'ugac. ¿Ati' rnatsu': “Usán lbi'ili'?”

³⁴Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Yúgu'tè nup tun dul-la', nadzungac lu na' dul-la'. ³⁵Cutu uga'ntecz lidxè' xan yu'u nu nac bönni' nada'u, san nu nac zxi'nè' xan yu'u na' ruga'ntecz lidx nu na' nac xan yu'u. ³⁶Cni nac, chqui' usán lbi'ili' Nu na' nac Zxi'nè' Dios, le nactè ulali'. ³⁷Nözda' nacli' zxi'n xsoè' Abraham, san rzu rbö'li' gdödili' neda', le cunazí' lu na'li' xtidza'a. ³⁸Neda' ru'a didza' ca nac le blé'ida' ga na' zoè' Xuza', san lbi'ili' runli' le byónili' ga zoa xuzczli'.

³⁹Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Abraham naquè' xuztu'.

Ni'r Jesús rè' lequè':

—La'naru' nacli' gdu zxi'n xsoè' Abraham, gunli' ca na' benè' Abraham. ⁴⁰Na'a, rzu rbö'li' gdödili' neda', zal-la' ru'lena' lbi'ili' didza'

gdutë li, didza' na' byönda' bë'ë
Dios. Cutu benë' cni Abraham.

⁴¹Lbi'ili' runli' ca run xuzczli'.

Ni'r të' Lë':

—Netu' cutu ca' nactu' bi'i lagu.

Tuzë' Dios naquë' Xuztu'.

⁴²Ni'r Jesús rë' lequë':

—La'naru' naquë' Dios gdu Xuzli',
huadxi'ili' neda', le bruja' neda' ga
zoë' Dios, bida' luyú ni, len clëg
racz quia' bida', san Dioscz bsölë'ë
neda'. ⁴³¿Bizx quië cutu gac tséjni'li'
didza' ru'a? Nac le curé'nili' uzë
nagli' xtidza'a. ⁴⁴Xuzczli' nac tu'
xöhui'. Náquili' qui tu' xöhui' len
ré'nili' gunli' le rzë ladxì' xuzli'
na'. Dza ni'të nac gdödi bunách
tu' xöhui' len cutu nazí' lu në'i le
nac gdutë li, le cutu ca' rui' didza'
gdutë li. Cati' rzi' yë' tu' xöhui', ca
naccz rui' didza', le nac nu rzi' yë',
len nac ca xuzgaccz nup ta'zì' yë'.

⁴⁵Le ru'a neda' didza' gdutë li cutu
réjlë'li' neda'. ⁴⁶¿Núxal-li' gac
uspága'li' neda' dul-la'? Chqui' ru'a
didza' gdutë li, ¿bizx quië cutu
réjlë'li' neda'? ⁴⁷Nu nac queë' Dios,
ruzé nag xtidzë'ë Dios, san lbi'ili', le
cunacli' queë' Dios, cutu ruzé nagli'
xtidzë'ë.

Cristo zoaczë' zí'atël ca Abraham

⁴⁸Ni'r gulubi'ë didza' bönni' judío,
të' Jesús:

—Catëz gnatu' cati' gnatu' nacu'
bönni' Samaria, ati' dzag Li' tu'
xöhui'.

⁴⁹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu dzag neda' tu' xöhui'.
Neda' runa' Xuza' ba la'n, ati' lbi'ili'
ruzoali' neda' tsla'. ⁵⁰Cutu runa'
zxön cuina'. Zoa Nu run zxön neda',
ati' Lë' rbequi' xbeynë' rë'u. ⁵¹Le

nactë rëpa' lbi'ili': Nu bönni' si' lu
në'ë xtidza'a, cutu ca' gatië' bönni'
na'.

⁵²Ni'r të' Lë' bönni' judío na', ta'në':

—Na'a ráquibe'itu' dzag Li' tu'
xöhui'. Abraham gutië', ati' glatië'
ca' bönni' glu'ë didza' uláz queë'
Dios, san Li' rnau': “Nu bönni' si' lu
në'ë xtidza'a, cutu ca' gatië' bönni'
na'.” ⁵³¿Naru' náctërtsu' Li' blau
ca xuzru' Abraham? Gutie' lë' ati'
glatië' ca' bönni' glu'ë didza' uláz
queë' Dios. ¿Núxatër run cuinu'?

⁵⁴Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Chqui' neda' guna' zxön cuina',
yöl-la' zxön na' cutu bi gac. Xuza'
runë' neda' zxön, ati' lbi'ili' rnalì'
naquë' Dios queëli'. ⁵⁵Lbi'ili' cutu
núnbë'li'-në' Dios Xuz, san neda'
núnbë'a-në'. La'naru' gnia': Cutu
núnbë'a-në', gaca' nu rzi' yë' ca
na' nacli' lbi'ili', rzi' yë'li'. Na'a, le
nactë núnbë'a-në' len nazí' lu na'a
xtidzë'ë. ⁵⁶Xuzli' Abraham budziñë'
le ral-la' glé'inë' dza soa' yödzlyú ni,
len zal-la' gutië' dza ni'të, blé'inë'
lei, len budzjtsquinë'.

⁵⁷Ni'r të' Jesús bönni' judío na',
ta'në':

—Cutu yui'nu' chián iz. ¿Naru'
blé'itsanu' Abraham?

⁵⁸Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Zí'atël ca
soë' Abraham, neda' zoacza'.

⁵⁹Ni'r gulaguel-lë'ë guiöj luladxë'
Jesús, san Lë' bunittë cuinë', burujë'
lö'a gdau' na'. Gdödë' gatsj lahui'l
ga na' nacu'ë, zhuöjë'.

**Ruúnë' Jesús bönni' guljë'
nachultë lahuë'**

9 Cati' gdödë' Jesús tu latj,
blé'inë' ni' bönni' guljë'

nachultè lahuè'. ²Gulanabnè' Jesús bönni' uséd queè', ta'né':

—Bönni' Usèdi, ÷nuzxa ben dul-la'? ÷Naru' bönni' ni o xuz xnè'è le guljè' nachultè lahuè'?

³Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu nac le benè' dul-la' bönni' ni, len clèg le glunè' dul-la' xuz xnè'è, san nac quiè gla' lahui yöl-la' huac queè' Dios ni'a queè' bönni' ni.

⁴Run bayúdx gunru' xchinè' Xuza' nasölè'è neda', tsal ni nac ca lahui' dza. Huadxín dza gac chul qui yöl-la' gut, cati' nutu nu gac gun dxin. ⁵Tsal ni zoa' yödzyú ni, naca' yení' quegac bunách yödzyú.

⁶Cati' budx bè'è didza' ni Jesús, gru'nè' zxöna' lyu, ati' benè' gúna'dau' len zxöna' na', len bugu'è guna' na' yøj lahuè' bönni' na' nachúl lahuè'. ⁷Ni'r rè' lè':

—Gyeaj yajtíb lau' lu biaz nis nazí' lei Siloé.

Siloé nac tu didza' hebreo le rna: “Nasöla”.

Ni'r gyijè' ni' bönni' na' nachúl lahuè', yajtíb lahuè'. Cati' buzé'è ni chrlé'inè'. ⁸Ni'r gulubani bunách dzag yu'u queè' len nup ni' gulale'i lè' zí'atèl cati' ni' nachúl lahuè', ta'ná:

—÷Naru' clèg bönni' ni bönni' na' rbò'è r nabè' nu bi gnödzy queè'?

⁹La'què' ta'né':

—Lè' na'.

Yela'què' ta'né':

—Cutu ca', san ca rna' lahuè' bönni' na', rna' lahuè' ca' bönni' ni.

Lè' rnè':

—Neda' na'.

¹⁰Ni'r gulanabnè' lè', ta'né':

—÷Nacxcz guc, gyalj yøj lau'?

¹¹Bubi'è didza', rè' lequè':

—Bönni' na' lè' Jesús benè' gúna'dau' ati' gdèbè' yøj lahua' gúna'dau' na', len gudxè' neda': “Gyeaj ra' biaz nis nazí' lei Siloé, yajtíb lau'.” Gyija' ni', yajtíb lahua', ati' gyaljtè yøj lahua'.

¹²Ni'r gulanabnè' lè', ta'né':

—÷Gazx zoè' bönni' na'?

Lè' rè' lequè':

—Cutu nözda'.

Bönni' gdau' ta'nabi yudxnè'

bönni' na' gyalj yøj lahuè'

¹³Ni'r gulaché'è bönni' na' zi'al nachúl lahuè', guluschinè' lè' lauquè' bönni' gdau' fariseo. ¹⁴Le nac dza la'y quequè' cati' benè' Jesús gúna'dau' na', len bsaljè' yøj lahuè' bönni' na' zi'al nachúl lahuè', ¹⁵qui lè ni na' gulanabnè' lè' leyúbl bönni' gdau' fariseo na' nacx guc gyalj yøj lahuè'. Lè' gudxè' lequè': —Budxíè' gúna'dau' yøj lahua', ati' yajtiba' lei len rlé'ida'.

¹⁶Ni'r glu'è didza' la'què' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—Cutu naquè' queè' Dios bönni' na', le curún chi'è dza la'y.

Yela'què' ta'né':

—÷Naru' huactsa bönni' dul-la' gunè' yugu' yöl-la' huac runè' bönni' na'?

Cni guc, gularujè' chopl. ¹⁷Leyúbl gulanabnè' bönni' na' zi'al nachúl lahuè', ta'né':

—÷Bizxa rnau' li' queè' bönni' na', bsaljè' yøj lau'?

Lè' rnè':

—Naquè' bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios.

¹⁸Cutu gulayejlè'è bönni' judío uná bè' na' guljè' nachultè lahuè' bönni' na', len gyalj yøj lahuè', cati'

gululidzrè' xuz xnè'è bönni' na' gyalj yøj lahuè', ¹⁹len gulanabnè' lequè', ta'né':

—¿Naru' naquè' xzi'nli' bönni' ni, rnali' guljè' nachultè lahuè'? ¿Nacxcz nac rlé'inè' na'a?

²⁰Gulubi'è didza' xuz xnè'è na', tè' lequè':

—Nózzitu' naquè' xzi'ntu' bönni' ni, len guljè' nachultè lahuè', ²¹san nacx guc, rlé'inè' na'a, cutu nózzitu', len nuzxa na' bsalj yøj lahuè', cutu nózzitu'. Gul-náb-nè' lè', le chnaquè' bönni' chnac. Lèczè' quíxjò'è.

²²Cni gulané' xuz xnè'è bönni' na' zi'al nachúl lahuè', le tádxinè' yugu' bönni' judío uná bè', le chglun xtídza'què' bönni' judío na' chqui' nu bönni' si' lu nè'è naquè' Cristo Jesús, tsaz lubijè' bönni' na' lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío. ²³Qui lè ni na' gulané' xuz xnè'è: “Gul-náb-nè' lè', le chnaquè' bönni' chnac.”

²⁴Ni'r gululidzè' leyúbl bönni' na' zi'al nachúl lahuè' bönni' judío uná bè', ati' tè' lè':

—Ni'a queè' Xanru' Dios gdixjò' le nacx. Netu' ráquibé'itu' naquè' bönni' dul-la' bönni' na'.

²⁵Ni'r bubi'è didza', rnè':

—Chqui' naquè' bönni' dul-la' cutu nözda'. Tu le nözda'. Zi'al nachúl lahua', ati' na'a rlé'ida'.

²⁶Gulanabnè' lè' leyúbl, ta'né':

—¿Bizxa benè' quiu'? ¿Nacx benè' bsaljè' yøj lau'?

²⁷Bubi'è didza', rè' lequè':

—Chgudxcza' lbi'ili', san cutu gú'nili' si' lu na'li' xtídza'a. ¿Bizx quiè na' ré'nili' yónili' leyúbl? ¿Naru' ré'nili' ta'li' ca' Lè'?

²⁸Ni'r gululidz zi'è lè', ta'né':

—Li' da'u Lè', san netu' da'tu' Moisés. ²⁹Netu' nózzitu' bé'lenè' Moisés didza' Dios, san ca nac queè' bönni' ni, cutu nózzitu' nuzxa caz bsöla' Lè'.

³⁰Ni'r bubi'è didza' bönni' na', rè' lequè':

—Lè ni run ga rubanda'. Lbi'ili' cutu nózzili' nuzxa bsöla' bönni' ni, ati' Lè' bsaljè' yøj lahua'. ³¹Nózziru' cutu ryönnè' yugu' bönni' dul-la' Dios, san chqui' rej ladxè'è Dios bönni' len runè' ca rè'nnè' Lè', bönni' ni, Dios ryönnè' lè'. ³²Dza ni'tè cutu ryön nu gna chqui' nu bönni' bsaljè' yøj lahuè' bönni' guljè' nachultè lahuè'. ³³La'naru' cunaquè' queè' Dios bönni' ni, cutu bi gac gunè'.

³⁴Ni'r gulubi'è didza', tè' lè':

—Ca gulju' nac bè' nabagu'u dul-la'. ¿Ati' li' ruséditsanu' netu'? Ni'r gulubijè' lè' ni'l.

Nup nacgac chul nit

³⁵Byönnè' Jesús ca glunè' bönni' judío uná bè', gulubijè' bönni' na' zi'al nachúl lahuè'. Cati' budzaguè' lè', gudxè' lè':

—¿I réjlè'u Xzi'nè' Dios?

³⁶Bubi'è didza' lè', rè' Jesús:

—¿Nuzxa na', Xan, quiè tséjlè'a Lè'?

³⁷Jesús rè' lè':

—Chblé'inu' Lè', ati' neda' ni ruí'lena' li' didza', naca' Xzi'nè' Dios.

³⁸Ni'r bönni' na', gyalj yøj lahuè', gyij ladxè'è Jesús, len rè' Lè':

—Xan, réjlè'a Li'.

³⁹Jesús rnè':

—Quiè cuequi xbeyda' bunách bida' yödzyúy ni, quiè lule'i nup

nachúl nanitgac, len lac ca nu
nachúl lahui nup taqui ta'le'i.

⁴⁰Cati' gulayönnë' didza' ni bönni'
gdau' fariseo na' nacua'lenë' Jesús,
ni'r të' Lë':

—¿Naru' nachúl naníttsatu'?

⁴¹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—La'naru' nachúlz yöj lauli,
cutu gbága'li' dul-la'. Na'a rnalil':
“Rlé'itu.” Qui lë ni na' nabága'li'
dul-la'.

**Runë' Isaqui' Jesús qui li'aj
quecba' bö'cu' zxila'**

10 Gnë' ca' Jesús:

—Le nactë rëpa' lbi'ili':
Nu bönni' curyazië' zaca' ga nu
ryaz li'aj quecba' bö'cu' zxila', san
tsazië' zaca' ga yubl, bönni' ni
naquë' gban len rbanczë'. ²Nu bönni'
ryazië' zaca' ga nu ryaz naquë'
bönni' run chí'igacczë'-ba' bö'cu'
zxila' na'. ³Quië tsazië' bönni' ni,
rsalj nu zoa run chi'i ga nu ryaz, ati'
ta'yóniba' chi'ë bö'cu' zxila' na' len
tu'únbë'ba'-në'. Lë' rulidzë'-ba' qui
queëba' ca lëcba' len rubijë'-ba' yugu'
bö'cu' zxila' na'. ⁴Cati' chnubijë'-ba'
yúgu'tëba' bö'cu' zxila' náquicba'
queë', rajnörë' laucba', ati' bö'cu'
zxila' na' rajnaucba' lë', le tu'únbë'ba'
chi'ë. ⁵Bönni' yubl cutu tsajnaucba'
lë', san luzxúndjiba' lë', le cutu
núnbë'cba' chi'iquë' bönni' yubl.

⁶Le run Isaqui' ni gudxë' lequë'
Jesús, san cutu gulayéjni'në' lë na'
rë' lequë'.

**Naquë' Jesús ca bönni' run
chi'ë-ba' bö'cu' zxila'**

⁷Ni'r rë' lequë' leyúbl Jesús, rnë':
—Le nactë rëpa' lbi'ili': Neda'
naca' ca tu ga ta'yazba' bö'cu' zxila'.

⁸Chgualé'ë zian bönni' gulané'
nacquë' Cristo, san yúgu'të bönni'
na' guladxinë' zi'al ca neda', nacquë'
gban len ta'banczë', ati' cutu
guluzë' nageba' lequë' bö'cu' zxila'
na'. ⁹Neda' naca' ca tu ga nu ryaz.
Núti'tëz bönni' tsázlenë' neda', ulé'
bönni' na', len gaquë' ca tuba' bö'cu'
zxila' ryazba' len rurujba', len
rdzóliba' le ráguba'.

¹⁰'Za'zë' gban quië cuanë'-ba' len
gdöddë'-ba' len usnitië'-ba'. Neda'
bida' quië gata' yöl-la' na'bán gdu
quegac bunách nacgac ca bö'cu'
zxila' quia', len gata' gdu quequë'
yöl-la' na'bán gdu na'. ¹¹Neda' run
chí'igaca' bunách quia' ca runë'
bönni', lu yöl-la' dxi'i ladxi' queë'
run chi'ë-ba' bö'cu' zxila'. Bönni'
cni run chi'ë-ba' bö'cu' zxila'
zoaczë' udödë' yöl-la' na'bán queë'
ni'a quecba' bö'cu' zxila' queë'.

¹²Bönni' nazxjë' run chi'ë-ba' bö'cu'
zxila', cati' rlé'inë' za'ba' bö'cu'
zuga' snia', ruca'në'-ba' bö'cu' zxila'
na', len ruzxundjë', ati' ráguya'aba'
yugu' bö'cu' zxila' na' bö'cu' zuga'
snia' na' len ruslasba' lecba'. Cni
runë' bönni' na' run chi'ë-ba'
bö'cu' zxila' le cunaquë' gdu nu
run chi'i-ba' bö'cu' zxila', ati' cutu
náquicba' queëczë' bö'cu' zxila' na'.
¹³Ruzxundjë' bönni' nazxjë' na' le
run chi'ë-ba' bö'cu' zxila' na' quië
si'zë' dumí len cutu rui' ladxë'ë-ba'
bö'cu' zxila' na'.

¹⁴⁻¹⁵'Neda' naca' bönni', lu yöl-la'
dxi'i ladxi' quia' run chí'igaca'-ba'
bö'cu' zxila'. Ca na' nunbë'ë neda'
Xuza', ati' neda' núnbë'a-në' Xuza',
lëzca' cni núnbë'gaca' bunách
quia' nacgac ca bö'cu' zxila' quia',
len rudöda' yöl-la' na'bán quia'

ni'a quecba' bö'cu' xzila' na', ati' bö'cu' xzila' na' náquicba' quia' núnbè'cba' neda'. ¹⁶Lèzca' nacua'ba' quia' yelá'gacra' bö'cu' xzila' cunababcba' ni. Lèzca' lecba' ral-la' tsaxí'gaca'-ba'. Lecba' luzé' nacba' chi'a, len lacba' tuz len yezíca'rba' bö'cu' xzila' quia', ati' néda'cza' gun chí'igaca'-ba'.

¹⁷Qui lè ni na' nadxi'inè' neda' Xuza', le rudöda' yöl-la' na'bán quia', gu'a latj nu gdödi neda', ati' uzi'a lei leyúbl, ubana' lu yöl-la' gut. ¹⁸Nutu nu bönni' sáqui'nè' gdöddè' neda' san néda'cza' rudöda' yöl-la' na'bán quia', gatia'. Dè lu na'a udöda' lei, len dè lu na'a uzi'a lei leyúbl. Cni nac le gna bé'inè' neda' Xuza'.

¹⁹Cati' gulayönnè' didza' ni bönni' judío, leyúbl gularujè' chopl ca táquínè' queè'. ²⁰Zianè' ta'né':

—Yu'u Lè' bö' xöhui', len nachixi icjè'. ¿Bizx quiè ruzé nagli' Lè'?

²¹Yela'què' ta'né':

—Cutu ca' ru'è cni didza' bönni' yu'u lè' bö' xöhui'. ¿Naru' huactsa bö' xöhui' usálj yöj lauquè' bönni' nachúl lauquè'?

Tu'zöè' Jesús tsla'l bönni' judío uná bè'

²²Rac beo' ziaq len nac dza na' tunè' lni yödz Jerusalén, tu'spanè' ca gulagu'è lu nè'è Dios gdau' quequè'. ²³Rdè' Jesús ra' gdau' ga nac nchil qui, nazí' lei Nchil Queè' Salomón. ²⁴Gulagu'è Jesús li'aj bönni' judío uná bè' len tè' Lè':

—¿Batxcz usanu' runu' ga rò'tu' bagu'í? Chqui' nacu' li' Cristo, ca nacx gdixjöi' netu'.

²⁵Jesús rè' lequè':

—Chgudxcza' lbi'ili', san cutu réjlè'li' neda'. Nacgac bè' nu naca'

yugu' dxin runa' le dè lu na'a uláz queè' Xuza'. ²⁶Lbi'ili' cutu réjlè'li' neda', le cutu nabáblenli' nup nacgac bö'cu' xzila' quia', ca na' chgudxcza' lbi'ili'. ²⁷Ta'yóniba' chi'a bö'cu' xzila' quia', len tu'únbè'ba' neda', ati' neda' núnbè'gaca'-ba', ati' rdjáclenba' neda'. ²⁸Neda' runödzcja' quecba' yöl-la' na'bán gdu, ati' cutu ca' la'nitba', ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu na'a neda'. ²⁹Bennè' quia' lecba' Xuza' Dios, ati' Lè' náptèrè' yöl-la' huac ca yúgu'tè bunách, ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu nè'è Xuza'. ³⁰Neda' len Dios Xuz, tuz nactu'.

³¹Leyúbl guluguel-lè'è guiöj luladxè' Jesús bönni' judío uná bè' na'. ³²Jesús rè' lequè':

—Zian le nac dxi'a bena' lauli' le dè lu na'a uláz queè' Xuza'. ¿Ni'a qui bizxal dxin dxi'a ni uládxli'li' neda' guiöj?

³³Gulubi'è didza' bönni' judío uná bè' na', tè' Lè':

—Ni'a qui dxin dxi'a cutu uládxli'tu' li' guiöj, san le curnéu' dxi'a queè' Dios, le nacu' li' bunáchz, len run cuinu' Dios.

³⁴Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè': —¿Naru' cu nayúj lu guich lu zxba queèli' ca gnè' Dios, rna: “Neda' rnia': Nacli' yugu' díos”?

³⁵Nózcicru' tsaz nayújcz le nayúj lu guich la'y. Lu guich la'y na' rui' laquè' díos, bönni' ni' bé'lenè' lequè' didza' Dios. ³⁶Dios bubijè' neda' quizi queè' len bsölè'è neda' yödzyú ni. ¿Naru' rnátsali' quia': “Li' cutu rneu' dxi'a queè' Dios”, le gnia': Zxi'nè' Dios naca'? ³⁷Chqui' cutu runa' dxin budödè' lu na'a Xuza' Dios, cutu ral-la' tséjlè'li'

neda'. ³⁸Chqui' runa' dxin budödë' lu na'a Dios, zal-la' cutu réjle'li' néda'cza', gul-tsejle' le nacgac bë' dxin na' runa', quië gáquibe'ili' naquë' tuz len neda' Dios Xuz, ati' neda' ca' naca' tuz len Xuza'.

³⁹Leyúbl gulazú gulabö'ë la'zönë' Jesús, san Lë' bulé' lu na'quë'.

⁴⁰Ni'r gyijë' Jesús leyúbl yetslá'a yegu Jordán, ga ni' zí'atël buquile' bunách nis Juan, ati' buga'në' ni' Jesús. ⁴¹Guladxín ga zoë' Jesús bunách zian, ta'ná:

—Le nactë cutu benë' Juan nitú yöl-la' huac zxön, san yúgu'të le gnë' Juan na' ca ral-la' gac queë' bönni' ni, gdutë li nac.

⁴²Qui lë ni na' gulayejle'ë Jesús bönni' zian ga na' zoë'.

Le guc cati' gutië' Lázaro

11 Dza ni' ré'inë' Lázaro, bönni' Betania, le nac ladcnu María len Marta. Nacnu Marta zxilnu María. ²Nacnu María na' ngul zanë' Lázaro, bönni' na' ré'inë', len nacnu ca' ngul na' glu'nu le rla' zxix ni'ë Xanru', len buzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. ³Gulasóla'nu ngul zanë' Lázaro na' nu yjödë Jesús, gna:

—Xan, byutsca', ré'inë' Lázaro, bönni' na' nadxi'inu'-në'.

⁴Cati' byönnë' didza' ni Jesús, gudxë' nup nacué' ni, rnë':

—Guidzhué' ni cutu nac le gdödi lë' tsaz, san nac quië gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios, ati' ni'a qui guidzhué' ni gla' lahui ca' yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'në' Dios.

⁵Jesús nadxi'inë'-nu Marta, len ngul zxilnu Marta na', len Lázaro na'. ⁶Zal-la' nadxi'inë' lequë' Jesús,

cati' byönnë' ré'inë' Lázaro, yechóp dza ca' buga'në' ga na' zoë'. ⁷Cati' bza'a chop dza na', gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Huayejru' leyúbl luyú Judea.

⁸Ni'r të' Lë' bönni' uséd queë', ta'në':

—Bönni' Usëdi, zi'a gulazú gulabö'ë luladxë' Li' guiöj bönni' judío uná bë' ni'. ¿Naru' huayejtsu' ni' leyúbl?

⁹Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Zoacz chinnu hora lahui' dza.

Nu bönni' rdë' lahui' dza, cutu tsajchégu'ë, le rlé'inë', le zoalen lë' yení' zoa yödzlyú ni. ¹⁰Chqui' rdë' chdzö'l bönni', rajchégu'ë, le cutu zoalen lë' yení'.

¹¹Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, ni'r gudxë' lequë':

—Rasië' Lázaro, böchi' lza'ru', ati' tsija' neda', tsajspana'-në'.

¹²Ni'r të' Lë' bönni' uséd queë', ta'në':

—Xan, chqui' rasië', huöaquë'.

¹³Gnë' cni Jesús le chgutië' Lázaro, san lequë' táquinë' gnë': “Raszë' Lázaro.” ¹⁴Ni'r gudxë' lequë' yalj lulu Jesús, gnë':

—Chgutië' Lázaro. ¹⁵Rudzijda' le cutu zoa' ni', le gac na'a tu le uzi'li' xbey, le gun ga tséjle'li' neda'. Huayejru' na'a ga na' dë' Lázaro.

¹⁶Ni'r gudxë' yezíca'rë' bönni' uséd queë' Jesús Tomás, bönni' na' tu'ë lë', Bönni' Cuach, rnë':

—Huayejru' ca' rë'u, gátlenru'-në'.

Naquë' Jesús Nu ruspán nup chnatgac, lenca' Nu nabániru'

¹⁷⁻¹⁹Dë gal-la'z ga dë Jerusalén yödz Betania na', nac ca rza'ru' tu hóratëz. Qui lë ni na' chguladxinë'

zian bönni' judío ga na' nacua'nu Marta len María, tu'huí' zxöné' lecnu le gutiè' bönni' zancnu. Cati' bdxiné' ni' Jesús, byönné' chguc tap dza yu'è yeru ba Lázaro na'. ²⁰Cati' byóninu didza' Marta, zè'è Jesús, ni'r brujnu yu'u, yajtsagnu Lè', san María buga'nnu yu'u na'. ²¹Marta na' rënu Jesús:

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatiè' bönni' zana'. ²²Lëzca' na'a, nõzda' yúgu'tè le gnabu' lahuè' Dios, Dios gunné' quiu'.

²³Jesús rë'-nu:

—Ubanè' bönni' zanu'.

²⁴Marta rënu Lè':

—Nõzda' ubanè' cati' gdxin dza udx cati' lubán nup chnatgac.

²⁵Ni'r Jesús rë'-nu:

—Naccza' neda' Nu ruspán nup chnatgac lenca' Nu nabánigac bunách. Nu tsejlè' neda', zal-la' gat nu na', ubáncz, ²⁶ati' yúgu'tè bönni' nabanquè' len ta'yéjlè'è neda', cutu ca' latiè' tsaz. ¿I réjlè'u lè ni?

²⁷Marta rënu Lè':

—Ja, Xan. Réjlè'a nacu' Li' Cristo, Zxi'nè' Dios, Bönni' na' gzxi' lu në'è Dios gsölè'è yödzyú ni.

Rbödxè' Jesús le ruhui'ni ladxè'è ni'a quecnu ngul zanè' Lázaro

²⁸Cati' budx bè'nu didza' ni Marta na', böajnu yu'u, yajlidznu María, zxilnu, len bagachi'z rënu lënu:

—Bönni' Usèdi zoè' ni, rulidzè' li'.

²⁹Cati' byóninu didza' ni María, la' gyástënu, zeajnu ga na' zoè' Jesús.

³⁰Cutu ryaznè' Jesús la' yödzdau' na', san zoazè' ga na' yajtsagnu Lè' Marta. ³¹Cati' gulalé'inè'-nu María na' gyasnu len jarélu'nu brujnu bönni' judío na' nacua'lenè'-nu ga

nac lu yu'u len tu'huí' zxöné'-nu, ni'r glauquè'-nu, ta'né':

—Huayeajnu ra' yeru ba tsajchödxnu ni'.

³²Ni'r bdxinnu María ga na' zoè' Jesús. Cati' blé'ínu Lè', byéchu xni'è, rënu Lè':

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatiè' bönni' zana'.

³³Cati' blé'inè' Jesús rbödxnu, len ta'bödxè' ca' bönni' judío na' dzagquè'-nu, ni'r bui'nnè' len gnëtsca ladxè'è. ³⁴Rnè':

—¿Gazx bucáchi'li'-nè'?

Tè' Lè':

—Gda uyú'.

³⁵Grödxè' Jesús. ³⁶Ni'r gulané' bönni' judío na', ta'né':

—Gul-yutsca' tscáti'ga nadxi'inè' lè'.

³⁷La'què' ta'né':

—Benè' ga rlé'inè' bönni' na' zi'al nachúl lahuè' bönni' ni. ¿Naru' cu guctsa gunè' ga cu gatiè' Lázaro?

Rubanè' Lázaro lu yöl-la' gut

³⁸Leyúbl gnëtsca ladxè'è Jesús, ati' bdxiné' ra' yeru ba na'. Ba na' nac tu yeru nadj lè'i gui'a guiöj, ati' da' tu guiöj blog nuséyj ga nu ryaz lei. ³⁹Gudxè' nup nacua' ni' Jesús, rnè':

—Gul-cúa guiöj ni.

Ni'r Marta, ngul zanè' bönni' nat na', rënu Lè':

—Xan, chrlè'è zgut le chguc tap dza natiè'.

⁴⁰Jesús rë'-nu:

—¿Naru' clèg chgudxcza' li' chqui' réjlè'u, hualé'ínu' yöl-la' yení' queè' Dios?

⁴¹Ni'r gulagüè' guiöj blog na' nuséyj ga nu ryaz yeru ba ga na'

yu'ë bönni' nat na'. Buyúé' Jesús zaca' luzxbál, rnë':

—Xuza', xclenu', rëpa' Li', le ryönnu' neda'. ⁴²Neda' nözda' ryöntecznu' neda', san ru'a didza' ni quië luzí' xbey bunách zian ni len la'yejlë' Li' na' nasölu'u neda'.

⁴³Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, zidzj bulidzë', rnë':

—Lázaro, burúj nil.

⁴⁴Burujë' bönni' nat na' lu yeru ba, naróligacr ni'a në'ë yugu' lári'dau', len nagachi' ca' lahuë' yetú lári'dau'. Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-lí lari' na' naröli ni'a në'ë len gul-gu'ë latj së'ë.

Tun xtidzë'ë judío uná bë' ludöddë' Jesús

⁴⁵Ni'r gulayejlë'ë Jesús zian bönni' judío na' yjáclenë' tsazxón María len gulalé'inë' lë na' benë' Jesús.

⁴⁶La'quë' yjaquë' ga nacué bönni' gdau' fariseo len gulaguíxjöi'në' lequë' ca na' benë' Jesús. ⁴⁷Ni'r guludúblenë' tsazxón bönni' gdau' ta'bequi xbey yugu' bönni' gdau' fariseo na', len yugu' bxuz uná bë', ta'né':

—¿Nacxcz gunru'? Runë' bönni' ni zian yöl-la' huac zxön. ⁴⁸Chqui' güi'zru'-në' latj gunë' ca ni runczë', la'yejlë' Lë' yúgu'të bunách, ati' udjaquë' ni bönni' Roma, duquindjquë' gdau' la'y queëru', len yödز queëru'.

⁴⁹Ni'r bë'ë didza' Caifás, bxuz blau iz na', len dzaguë' lequë', rë' lequë':

—Lbi'ili' cutu bi nózili', ⁵⁰len cutu ráquibe'ili' run bayúdx gatië' tuë' bönni' ni'a quegac bunách, cui nit gdu yödز.

⁵¹Clëg racz queë' bë'ë didza' ni, san le naquë' bxuz blau iz na', qui lë ni na' bë'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gatië' Jesús ni'a quegac bunách yödز na'. ⁵²Gatië' Jesús, clëgz ni'a qui yödز na', san gatië' ca' quië utubë' zxi'në' Dios náslasquë', quië lacquë' tuz. ⁵³Cni guc, la' dza na'z glun xtídza'quë' ludöddë' Jesús. ⁵⁴Qui lë ni na' cutur gdë' Jesús yalj lulu gap nacuá' bunách judío, san buzë'ë ni', zijë' tu latj gal-la' ga nac latj ca'z, ati' bdxinë' yödز Efraín, ga ni' buga'në', ati' dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

⁵⁵Dza na' chza' gal-la' Lni Pascua quequë' bönni' judío cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë'. Gularúj bunách zian yugu' yödز ni', ati' gulabenë', zjaquë' Jerusalén cati' zi'a gdxin lni na' quië tsajpá' cuinquë' ca nac qui gdau'. ⁵⁶Tu'guiljë' Jesús bönni' na' nacué Jerusalén, len cati' ni' nacué nchil gdau', gulanabi lza'quë' tuë' yetuë', ta'né':

—¿Bizxa rsáca'li'? ¿Huidtsë' lni, o cutu guidë'?

⁵⁷Chgulaná bë'ë yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau' fariseo chqui' nu nözi ga zoë' Jesús, ral-la' dudixjöi' lequë' quië gac tsajxönquë' Lë'.

María rgu'nu ni'ë Jesús le rla' zxix

12 Cati' ni' naga'ngac yexóp dza gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë', ni'r bdxinë' Jesús lu yödز Betania, ga na' zoë' Lázaro, bönni' na' gutië' len bubanë' lu yöl-la' gut. ²Ni' gulagu'ë tu güi'li huagu gahuë' Jesús. Glu'nu le

lahuè' María, ati' nutsè'è Lázaro ladj bönni' ró'lenquè' Jesús tahuè'.
³Ni'r gdél-la'nu María ca tu guia le rla' zxix qui yöj susén las gdu, le záquitsqui, len glu'nu lei ni'è Jesús. Buzxinu ni'è len guitsa' icjnu. Gdutè lu yu'u na' gze bö' zxix. ⁴Ni'r bè'è didza' bönni' uséd queè' Jesús, lè' Judas Iscariote, zxi'nè' tu bönni' lè' Simón, len naquè' bönni' na' udödè' Jesús lu na'què' bönni' gdau', rnè':

⁵—¿Bizx quiè cugda'u le rla' zxix na' le zaca' lazxjru' qui tu iz, ati' huac nu quis dumí na' quegac bunách yechi'?

⁶Gnè' cni, clèg le rui' ladxè'è bunách yechi', san le naquè' gban, len lèczè' nu'è bzud dumí quequè', len rubíjlanè' dumí na' tu'chijè' lu bzud na'. ⁷Ni'r Jesús rè' lè':

—Bè'-nu latj, le nac lè ni bennu tu le nabá'a quiè dza ggacha'a.

⁸La'cuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', san neda' cutu ugá'ntecza' ga zoali'.

Tun xtídza'què' bönni' judío uná bè' ludöddè' Lázaro

⁹Cati' gulayönnè' zoè' Jesús Betania, guladxinè' ni' zian bönni' judío, clègz le zoè' ni' Jesús, san lèzca' le tè'nnè' la'lé'inè' Lázaro, bönni' na' buspanè' lè' Jesús lu yöl-la' gut. ¹⁰Ni'r glun xtídza'què' bxuz uná bè', ludöddè' ca' Lázaro, ¹¹le ta'yejlè'è Jesús len chnulá'alenquè' bxuz uná bè' na' zian bönni' judío ni'a queè' Lázaro na'.

Len ba zxön ryaziè' Jesús Jerusalén

¹²Guladxín Jerusalén bunách zian dza Lni Pascua, ati' dza buróp na' ta'yönnè' zè'è Jesús ni'.

¹³Ni'r gulaguitsjè' zin len gularujè' zajxí'gal-la'què' Jesús, ati' glu'è zidzj didza', ta'né':

—Yöl-la' ba Dios. Yöl-la' ba Bönni' ni zè'è uláz queè' Xanru', gna bé'inè' bunách Israel.

¹⁴Bdzölnè'-ba' tuba' búrrodau' Jesús, ati' gdxie'-ba' ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

¹⁵Cutu gádxili', lbi'ili', zoali' yödz Sión.

Gul-yutsca', zè'è Bönni' gna bé'inè' lbi'ili'.

Dxiè'-ba' tuba' búrrodau'.

¹⁶Cati' ni' zi'a guc lè ni, cutu gulayéjni'nè' bönni' uséd queè' Jesús, san gdöd ni', cati' bubanè' Jesús lu yöl-la' gut, buèpè' yehua' yubá queè', ni'r yajneycnè' lè ni nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queè', ati' guc cni queè' lè ni.

¹⁷Lèzca' glunè' lna' lau queè' Jesús bönni' na' gulacuá'lenè' Lè' cati' ni' bulidzè' Lázaro, yu'è yeru ba, len buspanè' lè' lu yöl-la' gut. ¹⁸Qui lè ni na' ca' gularujè' bönni' yajxí'gal-la'què' Jesús, le gulayönnè' ca nac yöl-la' huac ni benè' Lè'. ¹⁹Ni'r gulané' la' lé'gaczè' bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Chnac bè' cutu bi sáqui'ru' gunru'. Gul-yú ca da'gac Lè' yúgu'tè bunách.

Tu'guiljè' Jesús bönni' gza'a

²⁰Dzagquè' nup na' guladxín Jerusalén dza Lni Pascua na' la'què' bönni' gza'a quiè la'yíj ladxí'què' Dios. ²¹Yajtsagquè' Felipe, bönni' Betsaida qui luyú Galilea, yugu' bönni' gza'a na', ati' gláta'yué' lahuè', ta'né':

—Bönni', ré'nitu' glé'itu'-nè' Jesús.

²²Gyijë' Felipe na', yjödxi' ca' Andrés. Ni'r Andrés len Felipe na' glë' ca' Jesús. ²³Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Chzoa gdxin dza gatia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, huöja' xlatja' yehua' yubá. ²⁴Le nactë rëpa' lbi'ili': Ugá'n leyz tu xseydau' chqui' cutu ggachi' luyú len udx qui. Chqui' udx qui xseydau' na', ati' glen, szxónitër unódzj. ²⁵Nu bönni' rui' lãdxi'tsquë' yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, le gatië' tsaz bönni' na'. Nu bönni' cutu rui' lãdxi'ë yöl-la' na'bán dë queë' yödzyú ni gun chi'ë lei ga gdxinr dza gata' yöl-la' na'bán gdu queë'. ²⁶Chqui' rë'nnë' bönni' gunë' xchina', ral-la' t'ë'ë neda' bönni' na', ati' ga ni' tsajsóa' neda', ni' tsajsóë' ca' bönni' na' runë' xchina'. Chqui' runë' xchina' bönni', gunë' ba la'n bönni' na' Xuza' Dios.

Rguíxjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

²⁷Gnë' ca' Jesús:

—Na'a röttsca' baguí'i neda'. ¿Nacx gnatsa'? ¿Naru' gnia': Xuza', buslá neda' lu le ral-la' gac quia' na'a? Qui lë ni na' bida', quië gua' glena' le ral-la' gac quia' na'a. ²⁸Xuza', ben ga gla' lahui yöl-la' yení' quiu'.

Ni'r byön chi'i Nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Chbena' ga nalá' lahui yöl-la' yení' quia', ati' leyúbl guna' ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' na'.

²⁹Gulayöni chi'i ni bunách zian nacuá' ni', ati' ta'ná:

—Gziu' na' gnë.

Yela'gac bunách na' ta'ná:

—Bé'lenë' Lë' didza' gbaz la'y queë' Dios.

³⁰Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Byön chi'i ni, clëg quië uzi'la xbey neda', san quië uzi'li' xbey lbi'ili'. ³¹Chbdxin dza cuequi xbeynë' bunách yödzyú ni Dios. Na'a chu'në' Dios ni'l tu' xöhui' rna be'i bunách yödzyú ni. ³²Na'a, chqui' luchisë' neda' xtsa' bönni' ludöddë' neda', guna' ga ludúb quia' yúgu'të bunách.

³³Didza' ni bë'ë Jesús nac bë' nac gatië'. ³⁴Të Jesús bunách zian na', ta'ná:

—Netu' byönitu' nup gululáb le rna bë' zxba queë' Dios, lë na' rna: “Sóateczë' Cristo.” ¿Nacx nac, rnau' Li: “Run bayúdx Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, luchisë' Lë' xtsa'”? ¿Nuzxa na' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách?

³⁵Ni'r Jesús rë' lequë':

—Yetú chi'idau'z sóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queë'li'. Gul-tá tsal ni zóalena' lbi'ili' len dë queë'li' yení', cui gchul nitli'. Nu bönni' rdë' ga chul xöhui' cutu nöznë' gazx zijë'. ³⁶Tsal ni zóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queë'li'. Gul-tsejlë' neda' naca' yení' queë'li' quië glé'ili' yení' na' nac gdu.

Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, yhuöjè' yajcachi' lahuë' lauquë'.

**Le run nigui bunách judío,
cui la'yejlë' Jesús**

³⁷Zal-la' benë' Jesús zian yöl-la' huac lauquë', cutu gulayejlë'ë Lë'.

³⁸Cni guc quië butság lë na' buzujè' lu guich Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

Xan, ¿nuzxa caz gyejlë' didza' bë'tu'?

¿Nuzxa caz bului'inè! lei Xanru'
yöl-la' huac queè'?

³⁹Cni guc, cutu guc la'yejlè'è Jesús.
Guc ca na' gnè' ca' Isaías:

⁴⁰Dios benè' ga gulachúl
gulanitiè',

Ati' guc zid ládxi'dau'què'
Cui la'lé'inè' len yöj lauquè',
Len cui la'yéjni'nè' lu icj
ládxi'dau'què'.

Cutu luhuöaquè' quia' quiè
úngaca'-nè'.

⁴¹Bè'è didza' ni Isaías le blé'inè'
yöl-la' yení' queè' Cristo, len bè'è
didza' ca nac queè' Lè'.

⁴²Zal-la' rac cni, gulayejlè' Jesús
bunách zian, len ga bdxintè
gulayejlè'è Lè' la'què' bönni' uná
bè', san le tádxinè' yugu' bönni'
gdau' fariseo, cutu glunè' lna' lau
queè' yalj lulu, cui lubijè' lequè'
tsaz ga na' tu'dubè' tu'sèdè' queè'
Dios. ⁴³Cni glunè' le tunrè' zxon le
tun lequè' ba la'n bunách ca le runè'
lequè' ba la'n Dios.

**Didza' bè'è Jesús lun ga grugu
quegac bunách cuta'yejlè'**

⁴⁴Bè'è zidzj didza' Jesús, rnè':
—Nu bönni' rejlè'è neda', clèg
neda'z rejlè'è, san rejlè'è ca' Xuza'
nasölè'è neda'. ⁴⁵Lèzca' cni, nu
bönni' rlé'inè' neda', rlé'inè' ca'
Xuza' nasölè'è neda'. ⁴⁶Neda' naca'
yení' len bida' yödzyly ni, cui
luga'nè' ga chul xöhui' yúgu'tè
bönni' la'yejlè'è neda'. ⁴⁷Chqui'
ryönnè' xtidza'a bönni' len cutu
runè' lei ba la'n, clèg neda' gchuga'
queè' bönni' na', le bida' ni, clèg
quiè gchuga' quegac bunách
yödzyly ni, san quiè uslá' bunách
yödzyly ni. ⁴⁸Nu bönni' ruzóè' neda'

tsla'l len cutu rzi' lu në'è xtidza'a,
chzoa le gchugu queè' bönni' na'.
Didza' na' chbé'lèna' lbi'ili' nac
tu le gchugu queè' bönni' na' dza
udx. ⁴⁹Cni nac, ru'a didza', clèg
racz quia', san gudxè' neda' Xuza'
nasölè'è neda' le ral-la' gnia', lenca'
ca ral-la' gu'a didza'. ⁵⁰Nözda' gna
bè'è cni Dios quiè gata' quegac
bunách yöl-la' na'bán gdu. Cni nac,
didza' na' ru'a, ru'a didza' ca na'
chgudxczè' neda' Xuza'.

**Jesús rguibè' ní'aque'
bönni' uséd queè'**

13 Ni' nac dza zi'a gdxin Lni
Pascua cati' tu'spanè' ca
benè' Dios, bubijè' luyú Egipto
bunách queè'. Nözcznè' Jesús
chbdxin dza queè' gatiè', cati' ral-la'
uzé'è yödzyly ni, huöjè' ga zoè'
Xuzè'. Ca na' nadxi'inè' bunách
queè' nacuá' yödzyly ni, na'a
nadxi'inè' lequè' ga gdxintè gatiè'
uláz quequè'.

²Chnagú'u yöl-la' Judas Iscariote,
zxi'nè' tu bönni' lè' Simón, Satanás
tu' xöhui', quiè udödè' Jesús lu
na'gac nup ludödi Lè'. ³Nözcznè'
Jesús ca nac, brujè' ga zoè' Dios,
len huöjè' ca' ga na' zoè' Dios, ati'
chnudödè' lu në'è Lè' Dios Xuzè'
gdu'tè yöl-la' uná bè' queè'. ⁴Qui lè
ni na', cati' ni' tahuè', gyasè' Jesús
len gduè' lari' rxoa yenè'. Gdel-lè'è
tu lari' ruzxini na'ru' le bdè'è lè'è.
⁵Ni'r gdè'è nis lu zxiga' guia, ati'
gzu lahuè' rguibè' ní'aque' bönni'
uséd queè', len ruzxinè' ní'aque' len
lari' na' da' lè'è.

⁶Cati' bdxinè' ga rø'è Simón
Pedro, Pedro na' rø'è Lè':

—Xan, çnaru' Li' quibtsu' ni'a?

⁷Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Lè ni runa', cutu réjni'nu' na'a, san huadzéy tséjni'nu'.

⁸Ni'r Pedro rè' Lè':

—Cutu quibczu' Li' ni'a.

Jesús rè' lè':

—Chqui' neda' cutu quiba' li', cutu ca' sáqui'nu' gunu' neda' tsazzón.

⁹Ni'r Simón Pedro rè' Lè':

—Xan, clégz ni'a quibu', san quibu' ca' na'a len icja'.

¹⁰Jesús rè' lè':

—Nu nayár, ní'azè' run bayúdx tsar, le nacczè' dxi'a gdutè', ati' lbi'ili' nacli' dxi'a, san clég yúgu'tèli'.

¹¹Gnè' cni Jesús: “Clég yúgu'tèli' nacli' dxi'a”, le nözcznè' nulquè' na' udödè' Lè'.

¹²Gdöd gdibè' ní'acquè' Jesús, buguel-lè'è lari' na' buxóa yenè'. Bubö'è ga tahuè', ati' rè' lequè':

—¿I réjni'li' lè na' zi'a bena' queèli'? ¹³Lbi'ili' rui'li' la' “Bönni' Usèdi”, lenca' “Xan”. Dxi'a nac ca rnalì', le cni naca'. ¹⁴Na'a, chqui' neda' naca' Xanli' len Bönni' Usèdi queèli', ati' gdiba' ní'ali', lèzca' cni ral-la' gunli' lbi'ili', quibli' ni'a lza'li' tuli' yetuli'. ¹⁵Tu le bului'ida' lbi'ili' quiè gunli' lbi'ili' ca na' bena' neda'. ¹⁶Le nactè rèpa' lbi'ili': Cutu nactèrè' blau ca xanè' bönni' huen dxin, ati' bönni' gbaz cutu nactèrè' blau ca nu nasöla' lè'. ¹⁷Chqui' réjni'li' yúgu'tè lè ni, bica' ba lbi'ili' chqui' gunli' cni. ¹⁸Didza' ni ru'a cutu rèpa' yúgu'tèli'. Nözcza' nup gröcza' neda', san run bayúdx utság lè na' nayúj lu guich la'y, rna: “Nu rágulen neda' tsazzón, nu ni tá'baga' neda'.” ¹⁹Na'a rguíxjöi'da' lbi'ili' zi'al ca gac, quiè cati' gac cni,

tséjlè'li' zoacza' neda'. ²⁰Le nactè rèpa' lbi'ili': Nu bönni' gunè' ba la'n gbaz gsöla'a neda', neda' ca' gunè' ba la'n, ati' nu bönni' gunè' neda' ba la'n, gunè' ca' ba la'n Xuza', nasölè'è neda'.

Rguíxjö'è Jesús ca gunè'

Judas, udödè' Lè'

²¹Cati' budx bè'è didza' ni Jesús, bui'nnè' ati' yalj lulu gnè':

—Le nactè rèpa' lbi'ili': Tu bönni' nuntsè'è ladjli' udödè' neda'.

²²Ni'r guluyú lau lza'què' tuè' yetué' bönni' uséd queè' len gulabò'tsquè' bagu'i ta'náb ládxi'què' nuzxa qui na' gnè' cni Jesús. ²³Tuè' bönni' uséd queè' Jesús, bönni' na' Jesús nadxi'inè' lè', zoè' cuit lè'è. ²⁴Simón Pedro bulá' bului'izè' bönni' ni quiè gnabnè' Jesús nuzxa qui na' gnè' cni. ²⁵Ni'r bönni' na' zoè' cuit lè'è Jesús rè' Lè':

—Xan, ¿nuzxa na' ru'u didza' qui?

²⁶Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Naquè' bönni' na' gu'a-nè' yöt xtil nabís.

Ni'r buspisè' yöt xtil na', len bè'è queè' Judas Iscariote, zxi'nè' bönni' lè' Simón. ²⁷Gdöd gdahuè' yöt xtil na' Judas, gyaz icj ládxi'dau'huè' Satanás tu' xöhuì'. Ni'r Jesús rè' lè':

—Lè na' gunu', yjentè na'a.

²⁸Cutu ta'yéjni'nè' bizx quiè na' gudxè' lè' cni Jesús yezíca'rè' bönni' uséd queè' rò'què' tahuè'. ²⁹Le nu'è Judas bzud dumí quequè', táquinè' la'què' gudxè' lè' Jesús: “Yajxi' le gáguru' lni”, o gnè': “Bè' lati' quegac bunách yechi'.” ³⁰Cati' budx gdahuè' yöt xtil na', len ni' nac chdzö'l, la' brujtè' Judas.

Tu zxba cub

³¹Cati' chbrujè' Judas na', ni'r gnè' Jesús:

—Na'a chzoa gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, len gla' lahui ca' yöl-la' yení' queè' Dios. ³²Chqui' gla' lahui yöl-la' yení' queè' Dios ni'a quia' neda', Zxi'nè', lèzca' Lèczè' Dios gunè' ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'nè', len la' guntè' cni. ³³Zxí'na'dau', yetú' chí'z zóalena' lbi'ili'. Uguiljli' neda', ati' ca na' chgúdxgaca'-nè' bönni' judío, lèzca' cni rëpa' lbi'ili' na'a: Ga na' tsija' neda', cutu gac guidli' racz queèli'. ³⁴Tu zxba cub rna bé'ida' lbi'ili' le rna cni: “Gul-dxí'i lza'li' tuli' yetuli’”. Ca na' neda' nadxi'ida' lbi'ili', lèzca' cni ral-la' gdxí'ili' lza'li' tuli' yetuli'. ³⁵Chqui' huadxf'i lza'li' tuli' yetuli', láquibe'i yúgu'tè' bunách da'li' neda'.

Rnè' Jesús gnè' Pedro cutu nunbè'è Lè'

³⁶Ni'r gnabnè' Jesús Simón Pedro, rnè':

—Xan, ¿gazxcz tsiju'?

Bubi'è didza' Jesús, rnè':

—Ga na' tsija' neda', cutu gac sá'lenu' neda' na'a, san huadzéy guidu' ga tsija' neda'.

³⁷Pedro rè' Lè':

—Xan, ¿bizx quiè cutu gac sá'lena' Li' na'a? Chzoa' udöda' yöl-la' na'bán quia', gatia' le nadxi'ida' Li'.

³⁸Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—¿Naru' udödu' yöl-la' na'bán quiu' le nadxi'inu' neda'? Le nactè rëpa' li', tsonn lzu tá'bagu'u, gnau' cutu núnbè'u neda' zi'al ca cödxba' zxi'n druz.

Naquè' Jesús nöz tséjlenru' gdxinru' ga zoè' Dios Xuz

14 Rnè' Jesús:

—Cutu gchixi icj ládxi'dau'li'. Gul-tsejlè' Dios, len gul-tsejlè' ca' neda'. ²Lu yu'u lidxè' Xuza' latj zian nacué'. La'naru' cu nac cni, neda' chgudxcza' lbi'ili'. Tsija' na'a, tsajpá'a queèli' latj ga tsajsoali'. ³Chqui' huayija' len tsajpá'a queèli' latj ga tsajsoali', huöda' leyúbl, uchè'a lbi'ili' latj quia', quiè ga na' tsajsó'a neda', ni' tsajsoali' ca' lbi'ili'. ⁴Nózcizli' ga ni' tsija', len núnbè'li' ca' nöz.

⁵Tomás rè' Lè':

—Xan, cutu nózitu' gazx na' tsiju'. ¿Nacxcz gac gúnbè'tu' nöz?

⁶Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Neda' naccza' nöz, len naca' ca' le nac gdutè li, len naca' ca' Nu nabánigac bunách. Ni'a quia' neda'z gac nu gdxin ga zoè' Dios Xuz.

⁷La'naru' núnbè'li' neda', Xuza' ca' núnbè'li'-nè'. Na'a, núnbè'li'-nè' len chblé'ili'-nè'.

⁸Ni'r Felipe rè' Lè':

—Xan, buluí'i netu' Xuzu', ati' nactè queètu'.

⁹Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Felipe, xtsey chguc zóalena' lbi'ili'. ¿Naru' cu núnbè'tsu' neda'? Nu bönni' rlé'inè' neda', rlé'inè' ca' Xuza'. ¿Rnatsu': “Buluí'i netu' Xuzu'”? ¹⁰¿Naru' cu réjlè'u zóalencza'-nè' Xuza', ati' Xuza' zóalenczè' neda'? Yugu' didza' ni ruí'lena' lbi'ili', clèg racz quia' ru'a didza' ni, san Xuza' zóalenczè' neda', Lèczè' runè' dxin ni.

¹¹Gul-tsejlè' neda', zóalencza'-nè' Xuza', ati' Xuza' zóalenczè' neda'.

Chqui' cugác gunli' cni, gul-tsejlé' neda' ni'a quegac dxin ni runa'.
¹²Le nacté rēpa' lbi'ili': Yugu' dxin ni runa' neda', lēzca' cni guné' bōnni' na' rejlé'è neda', ati' le zxōntēr ca' guné' bōnni' na' le huōja' ga zoé' Dios Xuz. ¹³Yúgu'té le gnabli' lahué' Dios Xuz len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lè na' gnabli', quié ulu'a lahui yōl-la' yení zxōn queé' Dios Xuz neda', Zxi'né'.
¹⁴Bíti'tēz bi gnabli' len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lei.

**Gsölē'è Dios Bō' La'y Jesús,
 dusóalené' bunách queé'**

¹⁵Rnè' ca' Jesús:

—Chqui' nadxi'ili' neda', gul-gún le rēpa' lbi'ili', ¹⁶ati' neda' gáta'yua' lahué' Dios Xuz, ati' Lè' gsölē'è queéli' Nu yubl Nu gaclen lbi'ili', Nu hui' zxōn lbi'ili', len sóalencz lbi'ili'. Nu ni nac Dios Bō' La'y, Nu rui' didza' gdu'tē li. ¹⁷Cutu gac luzí' xbè' Lè' bunách yōdzlyú ni, le cutu gac la'lé'iné' Lè' len cutu gac lumb'é'è Lè', san zóalenczè' lbi'ili', ati' soé' lu icj lādxi'dau'li'. ¹⁸Cutu uca'na' lbi'ili' ca' yugu' bi'i uzēbdau'. Huōda' dusóalena' lbi'ili'. ¹⁹Yetú chi'idau'z cutur la'le'i neda' bunách yōdzlyú ni, san lbi'ili' ulé'ili' neda'. Le zoacza' nabana' neda', lbi'ili' ca', tsaz soali' gbanli'. ²⁰Dza ni'r cati' dusóalené' lbi'ili' Dios Bō' La'y na', gnózcizli' zóalencza'-nè' Xuza' Dios, ati' lbi'ili' zóalenli' neda', ati' neda' ca' zóalencza' lbi'ili'. ²¹Nu bōnni' rzi' lu nē'è xtídza'a len runé' ca' rna, nac bē' nadxi'iné' neda' bōnni' na'. Xuza' Dios gdxin'iné' bōnni' na' nadxi'iné' neda', ati' neda' gdxin'ida'-nè' bōnni' na' len uluí' lahua' lahué'.

²²Judas rē' lè', san clēg Judas Iscariote, rnè':

—Xan, žnacxcz gac uluí' lau' lautu' netu', len cutu uluí' lau' laugac bunách yōdzlyú?

²³Bubi'è didza' Jesús, rē' lè':

—Guné' ca' rna xtídza'a bōnni' nadxi'iné' neda', ati' Xuza' Dios gdxin'iné' bōnni' na', ati' guidtu' dusóalentu'-nè' bōnni' na' lu icj lādxi'dau'hué'. ²⁴Cutu runé' ca' rna xtídza'a bōnni' cunadxi'iné' neda'. Didza' na' byónili' bē'a neda', clēgz quia' na', san nac queé' Dios Xuz nasölē'è neda'.

²⁵Rēpcza' lbi'ili' yugu' lè ni tsal ni zóalena' lbi'ili', ²⁶san gáclené' lbi'ili' len hui' zxōné' lbi'ili' Dios Bō' La'y, Nu na' gsölē'è queéli' Xuza' Dios le ugunli' dxin la' neda'. Usēdné' lbi'ili' yúgu'té, len usé'è lādxi'li' ca' nac yúgu'té didza' na' chgudxa' lbi'ili'.

²⁷Ruca'na' queéli' le cuequi dxi lādxi'li'. Runna' queéli' le rō' dxi ladxi' quia'. Le rō' dxi ladxi' na' runna' queéli' cutu nac ca le tunn queéli' bunách yōdzlyú ni. Cutu gchixi icj lādxi'dau'li', len cutu gadxi gdzóbili'. ²⁸Chbyónili' ca' na' chgudxa' lbi'ili': Huōja', ati' huōda' dusóalena' lbi'ili'. La'naru' nadxi'ili' neda', udzjili' cati' ni' gudxa' lbi'ili' huōja' ga zoé' Dios Xuz, le náctērè' blau Dios ca' neda'. ²⁹Na'a, chgudxa' lbi'ili' zi'al ca' zi'a gac, quié cati' gac cni, tséjlé'li' neda'.

³⁰⁻³¹Cutur güf'lēna' lbi'ili' didza' zian, le za' tu' xōhui', nu rna be'i bunách yōdzlyú ni. Zal-la' cutu bi dē lu nē'i bi gun quia' neda', cni ral-la' gac quié láquibe'i bunách yōdzlyú ni nadxi'ida'-nè' Dios Xuz,

len runa' ca na' chgudxè' neda'
guna'. Gul-tsás, uza'ru' ni.

**Ca nac qui lba uva len
zXuza' në'i lba na'**

15 Lèzca' cni gudxè' lequè'
Jesús:

—Naca' neda' ca tu lba uva le
nac gdu, ati' Xuza' naquè' ca bönni'
guz gu'n run chi'è lba na'. ²Ugú'è
yúgu'tè zXuza' në'i lba na' naca'
neda', le cutu bi ta'bía, ati' uchi'è
yúgu'tè zXuza' në'i na' ta'bía, quiè
la'bía yelati'. ³Lbi'ili' chnacli' dxi'a
ni'a qui didza' na' chgudxa' lbi'ili'.
⁴Gul-da'tecz neda', ca na' neda'
dá'tezca' ca' lbi'ili'. Ca nac qui
zXuza' në'i lba na', cutu gac bi cuia
racz qui, chqui' cuda'tecz lba na',
lèzca' cni nac queèli', cutu bi gac
gunli' chqui' cutu tá'teczli' neda'.

⁵Naca' neda' ca lba na', ati'
lbi'ili' nacli' ca zXuza' në'i. Nu
bönni' dá'teczè' neda', ca na' neda'
dá'tezca' lè', bönni' ni naquè' ca
zXuza' në'i lba na' rbia szxöni, le
chqui' nulá'alenli' neda', cutu bi gac
gunli'. ⁶Nu bönni' cu dá'teczè' neda',
gac queè' ca rac quegac zXuza' në'i
lba na' cunacgac dxi'a, ta'ru'nè'
zXuza' në'i na' ati' la'bídx. Cati'
chnabidxgac zXuza' në'i na', lutubè'
leygac len la'gu'è leygac lu gui', ati'
tséguigac.

⁷Chqui' tá'teczli' neda', len
gunli' ca rna xtidza'a, huac gnabli'
bi gué'nili', ati' neda' guna' lè na'
gnabli'. ⁸Gunli' ba la'n Xuza' Dios
cati' gunli' xchinè', gacli' ca zXuza'
nè'i lba na' ta'bía, len cni gac bè'
nacli' gdu bönni' ta'dé'è neda'. ⁹Ca
na' nadxi'inè' neda' Dios Xuz, lèzca'
cni nadxi'ida' lbi'ili'. Gul-guntecz ca

ral-la' gunè' bönni' nadxi'ida'-nè'.

¹⁰Chqui' gunli' ca rèpa' lbi'ili',
gunli' ca ral-la' gunè' bönni'
nadxi'ida'-nè', ca na' neda' ca' runa'
ca chgudxè' neda' Xuza' Dios guna',
len rúntezca' le rdzag ladxè'è Dios
nadxi'inè' neda'.

¹¹Yugu' didza' ni rèpa' lbi'ili'
quiè udzjilenli' tsaxón neda' len
gac gdu ca na' udzjili'. ¹²Lè ni nac
le rèpa' lbi'ili' gunli'. “Gul-dxi'i
lza'li' tuli' yetuli', ca na' neda'
ca' nadxi'ida' lbi'ili'.” ¹³Cutu gac
gdx'i'irnè' lzè'è bönni' ca nu udód
yöl-la' na'bán qui, gatiè' bönni' na'
quiè gácLenè' yugu' böchi' lzè'è le
nadxi'inè' lequè'. ¹⁴Lbi'ili' nacli'
böchi' lza'a chqui' gunli' ca na'
chgudxa' lbi'ili' gunli'. ¹⁵Cutur gnia'
queèli' nacli' huen dxin quia', le
cutu nöznè' bönni' huen dxin nac
gunè' xané'. Neda' chgnia' queèli'
nacli' böchi' lza'a, le chbena' ga
nózili' yúgu'tè le chgudxè' neda'
Xuza' guna'. ¹⁶Clèg lbi'ili' gröli'
neda', san neda' gröcza' lbi'ili', len
buzóa' lbi'ili' quiè tseajli' bi tsjenli',
ca na' tun zXuza' në'i lba na' ta'bía
szxöni, ati' uga'ntecz lè na' gunli'.
Cni gac, gunnè' queèli' Xuza' Dios
yúgu'tè le gnabli' lahuè' len ugunli'
dxin la' neda'. ¹⁷Lè ni nac le rèpa'
lbi'ili' gunli': “Gul-dxi'i lza'li' tuli'
yetuli'.”

**Tu'zóa tsla'l Jesús len nup
da'gac Lè' bunách yödzyú**

¹⁸Gnè' ca' Jesús:

—Chqui' tu'zóa lbi'ili' tsla'l
bunách yödzyú ni, nózili'
chguluzóè' neda' tsla'l zi'al ca
tu'zóè' lbi'ili' tsla'l na'a. ¹⁹La'naru'
nacli' tuz len bunách yödzyú ni,

hualaxí'i lbi'ili' bunách yödzyú ni ca na' ta'dxí'i lza'gac, san tu'zóa lbi'ili' tsal' bunách yödzyú ni le cunacli' tuz len leygac, le gröcza' lbi'ili' neda', len bubija' lbi'ili' ladj bunách yödzyú ni. ²⁰Gul-tsajnéy didza' na' chgudxa' lbi'ili', gnia': "Cutu náctërë' blau bönni' huen dxin ca xanë'." Chqui' gulabía ládxi'gac neda' bunách, la'bía ládxi'gac ca' lbi'ili'. Chqui' nacuá' nup tun ca rna xtídza'a, lun ca' ca rna xtídza'li' lbi'ili'. ²¹Yúgu'të lë ni lun queëli' bunách le da'li' neda', le cutu núnbë'gac Dios Xuz nasölë'ë neda'.

²²'La'naru' cu bida', len la'naru' cu bé'lëna' lequë' didza', cutu la'baguë'ë dul-la', san na'a le bida' ni, cutu bi zoa bi la'né' qui dul-la' nabága'quë' le ubíj lequë' dxia'. ²³Nu bönni' ruzóë' neda' tsal', ruzóë' ca' tsal' Xuza' Dios. ²⁴La'naru' cu bena' yugu' yöl-la' huac ga nacué', yugu' le nutu nu ben ca glac, cutu la'baguë'ë dul-la'. Na'a, gualé'inë' yugu' lë na' bena', ati' tu'zóë' neda' tsal' len tu'zóë' ca' tsal' Xuza'. ²⁵Cni rac, quië utság ca rna xtídzë'ë Dios, le nazí' lu na'quë', rna: "Tu'zóë' neda' tsal' len cutu zoa bizx queë'."

²⁶'Cati' gdxinë' ni Dios Bö' La'y, Nu rui' didza' gdutë li, len Nu gaclen lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', Nu na' gsöla'a queëli' uláz queë' Dios Xuz, Nu ni gun lna' lau quia' neda'. ²⁷Lbi'ili' ca' gunli' lna' lau quia', le zóalenczli' neda' tsaxzón dza ni'të.

16 'Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili', cui gac chop ládxi'li'.
²Tsaz lubijë' lbi'ili' ga tu'dubë'

tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' gdxin dza cati' nu bönni' gdöddë' lbi'ili' gáquinë' dxin queë' Dios runë'. ³Cni lunë', le cunúnbë'quë' Dios Xuz, len le cunúnbë'quë' neda'. ⁴Rëpa' lbi'ili' yugu' didza' ni, quië cati' gdxin dza na', tsajneyli' didza' ni chgudxcza' lbi'ili'.

Le gunë' Dios Bö' La'y

Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' didza' ni cutu gudxa' lbi'ili' dza ni'të, le ni' zóalencza' lbi'ili'. ⁵Na'a huöja', tsajsóalena'-në' Dios Xuz, nasölë'ë neda', ati' cutu gnábili' neda' nituli' lbi'ili', cugnali': "¿Gazx tsiju'?" ⁶Na'a, le rëpa' lbi'ili' yugu' didza' ni, rsëbi ládxi'li'. ⁷Neda' rëpa' lbi'ili' le nac gdutë li. Dxi'ar gac queëli' huöja', le chqui' cuhuöja', cutu dusóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, Nu na' gaclen lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', san chqui' huöja', gsöla'a-në', dusóalenë' lbi'ili'. ⁸Cati' guidë' Lë', gunë' ga láquibe'i bunách yödzyú ni nabága'gac dul-la', len cutu núnbë'gac le nac tsahui', ati' gchuguë' quequë' Dios. ⁹Nabága'quë' dul-la' le cuta'yejle'ë neda'. ¹⁰Cutu núnbë'quë' le nac tsahui' le ludöddë' neda', huöja' ga zoë' Dios Xuz, Nu nac tsahui', ati' cutur la'lé'inë' neda'. ¹¹Gchuguë' quequë' Dios le chbchuguë' qui tu' xöhui' nu rna be'i bunách yödzyú ni.

¹²'Yela'gac zian didza' rë'nda' güi'lëna' lbi'ili', san cutu gac tséjni'li' na'a. ¹³Cati' guidë' Dios Bö' La'y, Nu rui' didza' gdutë li, Lë' usëdnë' lbi'ili' yúgu'të le nac gdutë li na', le cutu gu'ë didza' racz queë', san gu'ë yúgu'të didza' na' yönnë'

ru'è Xuzá, len gunè' ga gnóziili'
yúgu'tè le ral-la' gac. ¹⁴Lè' gunè'
neda' ba la'n, le si'è le naqui quia',
len gunè' ga gnóziili' lei. ¹⁵Yúgu'tè
le naqui queè' Dios Xuz naqui quia'.
Qui lè ni na' gnia' si'è le naqui quia',
len gunè' ga gnóziili' lei.

**Yöl-la' rsèbi ladxi' huöac
yöl-la' rudziji**

¹⁶Gnè' ca' Jesús:

—Yetú chi'idau'z len cutur glé'ili'
neda', ati' yetú chi'idau'z ca' ulé'ili'
neda', le huöja' ga zoè' Dios Xuz.

¹⁷Ni'r tè lza'què' tuè' yetué' bönni'
uséd queè', ta'né':

—¿Bizxa rna didza' ni rë' rë'u?
Rnè: “Yetú chi'idau'z, len cutur
glé'ili' neda', ati' yetú chi'idau'z ca'
ulé'ili' neda', len nac le huöja' ga
zoè' Dios Xuz.”

¹⁸Ni'r gulané':

—¿Bizxa caz rë'ni gna didza'
ni, gnè: “Yetú chi'idau'z”? Cutu
réjni'tu' didza' ni ru'è.

¹⁹Ráquibe'inè' Jesús tè'nnè'
la'nabnè' Lè', ati' rë' lequè':

—¿Naru' rnabitsa lza'li' ca nac
qui didza' na' bè'a, gnia': Yetú
chi'idau'z, len cutur glé'ili' neda',
ati' yetú chi'idau'z ca' ulé'ili' neda'?
²⁰Le nactè rëpa' lbi'ili': Cödxli' len
gsèbi ládxi'li', san bunách yödzyú
ni ludziji cati' ludöddè' neda'. Ni'r
zal-la' gsèbi ládxi'li', huöac yöl-la'
rudziji yöl-la' rsèbi ladxi' queèli'
cati' ulé'ili' neda'. ²¹Tu ngul cati'
chzoa soabi' bi'idau' queènu, rzaca'
rgui'nu, le chbdxin dza queènu, san
cati' chzoabi' tubi' bi'i bönni'dau'
queènu, cutur rajneynu lè na'
butsagnu, le rudzijinu le chguljbi'
tubi' bi'i bönni'dau' yödzyú ni.

²²Lëzca' cni rac queèli', rsèbi
ládxi'li' na'a, san huöda' duyúa'
lbi'ili', ati' ni'r udziji ládxi'li', ati'
cutu sáqui'nè' bönni' ugüé' yöl-la'
rudziji queèli' na'.

²³Dza ni'r cutu bi gnábili' neda'.
Le nactè rëpa' lbi'ili': Yúgu'tè le
gnabli' lahuè' Dios Xuz, len ugunli'
dxin la' neda', Lè' gunnè' queèli'.
²⁴Ga rdxintè na'a dza cutu rugunli'
dxin la' neda' cati' bi rnábili'-nè'
Dios Xuz. Gul-náb cni, ati' gdél-li'li'
lè na' gnabli', quiè gac gdu yöl-la'
rudziji queèli'.

**Ruxicjè' Jesucristo lu
le rac yödzyú ni**

²⁵Gnè' ca' Jesús:

—Yugu' lè na' chbé'lèna' lbi'ili'
didza' bena' lsaqui'. Huadxín dza
cati' cutur güí'lèna' lbi'ili' didza' le
runa' lsaqui', san yalj lulu güí'lèna'
lbi'ili' didza' ca nac queè' Dios Xuz.
²⁶⁻²⁷Dza na' gnabli' lahuè' Dios
len ugunli' dxin la' neda', ati' rëpa'
lbi'ili', cutu gun bayúdx gáta'yua'
lahuè' Dios Xuz uláz queèli', le
nadxi'inè' lbi'ili' Lëczè' Dios Xuz.
Nadxi'inè' lbi'ili' le nadxi'ili' neda'
len réjlè'li' bruja' ga zoè' Dios.
²⁸Bruja' ga zoè' Dios Xuz, len
bdxina' yödzyú ni. Yetú ca', uca'na'
yödzyú ni, ati' huöja' ga zoè' Dios
Xuz.

²⁹Ni'r glè' Lè' bönni' uséd queè',
ta'né':

—Na'a ru'u didza' yalj lulu,
len cutur runu' lsaqui'. ³⁰Na'a
ráquibe'itu' nözcnu' Li' yúgu'tè
len cutu run bayúdx nu bi gnabi
yudxi Li', le rgúixjoi'nu' netu' le zi'a
gnabtu'. Qui lè ni na' réjlè'tu' bruju'
ga zoè' Dios.

³¹Bubi'è didza' Jesús, rë' lequë':
—¿Naru' réjlë'tsali' neda' na'a?
³²Gul-yú, huadxín dza, len chrdxin
dza na', cati' gáslasli' qui queëli',
uca'nli' neda' tuza', san cutu soa'
tuza', le zóalenczë' neda' Dios Xuz.
³³Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili'
quië cuequi dxi ládxi'li', le nacli'
quia' neda'. Yödzyú ni gac queëli'
le usaca' zi' lbi'ili', san gul-típ
ládxi'li'. Neda' chbuxicja' lu le rac
yödzyú ni.

**Jesús rnabné' Dios
gáclenë' nup da'gac Lë'**

17 Budx bë'ë yugu' didza' ni
Jesús, bchis lahuë', ruyúë'
yehua' yubál, rnë':

—Dios Xuz, chbdxin dza. Ben ga
gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda',
Zxi'nu', quië gac guna' ga gla' lahui
yöl-la' yení' quiu' Li'. ²Ben cni le
chnudödu' lu na'a yöl-la' uná bë'
gna bé'ida' yúgu'të bunách, len gu'a
yöl-la' na'bán gdu quegac yúgu'të
nup na' chbennu' quia'. ³Lë ni nac
yöl-la' na'bán gdu na', le núnbë'quë'
Li', nacu' la'z dui Dios gdu, len le
núnbë'quë' ca' neda', Jesucristo, ati'
Li' nasölu'u neda'.

⁴Neda' chbena' ga nalá' lahui
yöl-la' yení' quiu' yödzyú ni, len
chbudx bena' dxin na' budödu' lu
na'a. ⁵Na'a, Xuz, ben ga gla' lahui
yöl-la' yení' napa' tsazxón len Li',
gac quia' yöl-la' yení' na' guta' quia'
tsazxón len Li' dza ni'të zi'a gata'
yödzyú.

⁶Chbulu'a lahui le nacu' Li'
lauquë' bönni' ni bennu' quia', nup
na' bubiju' ladj bunách yödzyú.
Gláquinë' quiu' bönni' ni, ati'
béngacu'-në' quia', ati' tunë' ca

rna xtidzu'u. ⁷Na'a nözcne' lu na'u
Li' za'c yúgu'të lë na' bennu' quia',
⁸le chbudöda' lu na'quë' didza' na'
budödu' Li' lu na'a neda', ati' lequë'
nazi' lu na'quë' lei, len táquibe'inë'
bruja' ga zu' Li', len ta'yejlë'ë Li'
nasölu'u neda'.

⁹Neda' ráta'yua' Lau' gáclenu'
lequë'. Ráta'yua' Lau', clëg
gáclenu' yúgu'të bunách yödzyú,
san gáclengacu'-në' bönni' ni
chbéngacu'-në' quia', le náquicnë'
quiu'. ¹⁰Yúgu'të nup náquigac quia'
náquigac ca' quiu', ati' nup na'
náquigac quiu' náquigac ca' quia',
ati' ca nacgac nup na' ruluí' lahui
yöl-la' yení' quia'.

¹¹Na'a, cutur uga'na' yödzyú ni,
san luga'në' yödzyú yugu' bönni'
ni, ati' neda' dusóalena' Li'. Xuz
La'y, len yöl-la' huac quiu' ben
chi'li' nup ni chbennu' quia', quië
lacquë' tuz, ca na' nacru' tuz rë'u.

¹²Cati' ni' gzóalena' lequë' yödzyú
ni, ben chí'igaca'-në', buguna' dxin
yöl-la' huac na' bennu' quia'. Nup
na' bennu' quia', ben chí'igaca'-në',
ati' nitúë' cutu bunitia'-në', san tuzë'
bönni' na' naquë' ca zxi'n tu' xöhui',
len ral-la' nitië' tsaz, quië utság le
nayúy lu guich la'y.

¹³Na'a dusóalena' Li', san tsal ni
zoa' yödzyú ni, ru'a yugu' didza'
ni quië gac gdu quequë' yöl-la'
rudziji ca na' rac quia' neda' yöl-la'
rudziji. ¹⁴Neda' chbudöda' lu na'quë'
xtidzu'u, ati' tu'zóa lequë' tsal'
bunách yödzyú ni le cunacquë'
tuz len leygac, ca na' nac quia'
neda', cutu naca' tuz len bunách
yödzyú ni. ¹⁵Ráta'yua' Lau', clëg
cuacu'-në' yödzyú ni, san gun
chí'igacu'-në', cui la'dzunë' lu na'

tu' xöhuì'. ¹⁶Cutu nacquè' tuz len bunách yödzyú ni ca na' nac quia' neda', cutu naca' tuz len bunách yödzyú. ¹⁷Bubíj quizi quiu' lequè', ugunu' dxin le nac gdu'tè li. Le nac gdu'tè li na' nac xtidzu'u. ¹⁸Ca na' benu' Li', bsólu'u neda' ladj bunách yödzyú ni, lèzca' cni runa' neda', rsóla'gaca'-nè' ladj bunách yödzyú. ¹⁹Le nadxí'igacda'-nè' rudód cuina' quiu', quiè lurujè' ca' lequè' quizi quiu' le nazí' lu na'què' le nac gdu'tè li.

²⁰Ráta'yua' Lau', clèg quégaczè' bönni' ni, san lèzca' quequè' bönni' ni' la'yejlè'è neda' ni'a qui didza' lu'è bönni' ni. ²¹Ráta'yua' Lau' gunu' ga lacquè' tuz yúgu'tè, len lacquè' ca' tuz len rè'u, ca na' nacu' Li', Xuza', nacu' tuz len neda', ati' neda' ca', naca' tuz len Li'. Cni ral-la' lacquè' quiè la'yejlè' yezica' bunách yödzyú ni, bsóla'czu' neda' Li'. ²²Yól-la' yení' na' bennu' quia', neda' bè'a ca' quequè', quiè lacquè' tuz, ca na' nacru' tuz rè'u. ²³Li' nacu' tuz len neda', ati' neda' gaca' tuz len lequè', quiè gac gdu ca nacquè' tuz, len cni láquibe'i yezica' bunách yödzyú ni, bsóla'czu' neda' Li', ati' nadxí'igacdu'-nè' ca na' nadxi'inu' neda'.

²⁴Xúza'dau', rè'nda' la'cuá'lenè' neda' ga na' tsajsóa' bönni' ni bénngacu'-nè' quia', quiè la'lé'inè' yól-la' yení' na' bennu' quia' le nadxi'inu' neda' dza ni'tè, cati' zi'a gunu' yödzyú. ²⁵Xuza' tsahuì', cutu núnbè'gac Li' bunách yödzyú ni, san neda' núnbè'cza' Li', ati' yugu' bönni' ni chnócznè' bsóla'czu' neda' Li'. ²⁶Bena' ga nócznè' le nacu' Li', len gunra' ca' ga la'nócznè' lè ni quiè

ca na' nadxi'inu' Li' neda', lèzca' cni la'dxí'i lza'què', ati' gaccza' ca' tuz len lequè'.

Ta'zönè' Jesús

18 Cati' budx bè'è yugu' didza' ni Jesús, brujè' ni' ati' zéajlenè' yugu' bönni' uséd queè'. Gdödè' yetslá'a yegu Cedrón len bdxinè' ga ni' dè tu la' yèl, ati' latj ni gyázlenè' yugu' bönni' uséd queè'. ²Lèzca' Judas, bönni' na' udödè' Jesús, nunbè'è la' yèl na', le butubè' ni' Jesús zian lzu yugu' bönni' uséd queè'. ³Ni'r bchè'è Judas tu cò' bönni' rjaquè' gdil-l len yugu' bönni' ni'a na'què' bxuz uná bè' len ni'a na'què' bönni' gdau' fariseo, ati' yjaquè' ga ni' zoè' Jesús, nua'què' yugu' gui' yör, len yugu' le ta'neynè'. ⁴Ni'r, le nóczcnè' Jesús yúgu'tè le ral-la' gac queè', brujè' ga ni' zoè' len rè' lequè':

—¿Nuzxa rguiljli'?

⁵Gulubi'è didza', tè' Lè':
—Jesús, bönni' Nazaret,
rguiljtu'-nè'.

Jesús rè' lequè':

—Néda'cza'.

Zóalenè' ca' lequè' Judas, bönni' na' rudödè' Jesús lu na'què'. ⁶Cati' Jesús gudxè' lequè': “Néda'cza'”, ni'r gulubiguè'è guzcdzu'l len guladzö'è lyu. ⁷Jesús gnabnè' lequè' leyúbl, rnè':

—¿Nuzxa rguiljli'?

Tè' Lè':

—Jesús, bönni' Nazaret,
rguiljtu'-nè'.

⁸Ni'r bubi'è didza' Jesús, rnè':

—Chgudxa' lbi'ili', néda'cza'.
Chqui' rguiljli' neda', gul-güí'-què'
latj tshuójquè' bönni' ni.

⁹Cni gnè' Jesús quiè butság didza' na' bè'è, gnè': "Nup ni bennu' quia', nitúè' cutu bunitia'-nè'."

¹⁰Ni'r, le nu'è guìa tuchi' Simón Pedro, gleycjé' lei, len benté' huè' Malco, huen dxin queè' bxuz blau, bchuguè' guid naguè' yubél bönni' na'.

¹¹Ni'r Jesús rè' Pedro na':
—Bugú'u lidx, guìa tuchi' quiu'.
¿Naru' cu ral-la' saca' qui'a lè na' chnunè' quia' Xuza'?

Rdxinè' Jesús lahuè' bxuz blau

¹²Gulazönè' Jesús len glúguè'è Lè' bönni' na' rjaquè' gdil-l len bönni' na' nacu'è lu nè'è, lenca' yugu' bönni' ni'a na'què' bönni' judío uná bè'. ¹³Ni'r gulaché'è Lè' zi'al lahuè' Anás, le naquè' xtau' xzi'nè' Caifás, bönni' naquè' bxuz blau iz na'. ¹⁴Naquè' Caifás bönni' na' buzéjini'nè' yugu' bönni' judío uná bè', bului'inè' lequè' dxi'ar gac gatiè' tuzé' bönni' len clèg nit gdtè yödز quequè'.

Rnè' Pedro: "Cutu núnbè'a-nè' Jesús"

¹⁵Yjaquè' cúdzu'lè' Jesús Simón Pedro len yetúè' bönni' uséd queè' Jesús, zajnaquè' Lè'. Bönni' uséd ni gyázlenè' Jesús lò'a qui lidx bxuz blau, le nunbè'è lè' bxuz blau na'. ¹⁶Buga'nè' Pedro ni'l ga nu ryaz lò'a na'. Qui lè ni na' burujè' bönni' uséd na' nunbè'è lè' bxuz blau, ati' bé'lenè'-nu didza' ngul na' run chi'inu ga nu ryaz lò'a na', len benè' ga gyaziè' Pedro lò'a. ¹⁷Ni'r rënu Pedro ngul na' run chi'inu ga nu ryaz lò'a, rnanu:

—¿Naru' cu da'u ca' li' bönni' ni?

Bubi'è didza' Pedro, rnè':

—Clèg neda'.

¹⁸Le run ziaq, nabéquiquè' gui' yugu' bönni' huen dxin len yugu' bönni' ni'a na'gac bunách gdau', ati' zuicné' ra' gui' na', tu'tsè'i cuinquè'. Lèzca' zu'lenè' lequè' Pedro, rutsè'i cuinè'.

Bxuz blau rnabi yudxnè' Jesús

¹⁹Ni'r gnabi yudxnè' Jesús bxuz blau quiè gnóznè' nupx da'gac Lè' len nacx nac le rusédnè' bunách Jesús. ²⁰Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Yalj lulu bé'lèna' yúgu'tè bunách didza'. Busédteczda' lequè' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queè' Dios lenca' nchil gdau', ga ni' tu'dubè' yúgu'tè bönni' judío, len cutu bi didza' bè'a bagachi'z.

²¹¿Bizx quiè rnabi yudxnu' neda'? Gnabi yudxi nup ni' gulayöni didza' bé'lèna' lequè'. Byutsca', nözcnè' didza' na' bé'lèna' lequè' bönni' na'.

²²Cati' budx bè'è didza' ni Jesús, gdapè'è ru'è Jesús bönni' ni'a na'gac bunách gdau' zoè' ni', rnè':

—¿Naru' cni rubi'tsu' didza' lahuè' bxuz blau?

²³Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Chqui' cugnía' dxi'a, gdixjö' bizxal didza' bè'a cunác dxi'a, len chqui' guc dxi'a didza' bè'a, ¿bizx quiè na' gdapu'u neda'?

²⁴Ni'r bsölè'è Jesús náguè'è Anás na', ati' guluschinè' Lè' lahuè' Caifás, naquè' gdu bxuz blau.

Leyúbl rnè' Pedro: "Cutu núnbè'a-nè' Jesús"

²⁵Cati' ni' zuinè' Pedro ra' gui' rutsè'i cuinè', glè' lè' bönni' nacu'è ni', ta'né':

—¿Naru' cu da'u ca' li' Jesús na'?

Gdá'baguè'è Pedro, rnè':

—Clëg neda'.

²⁶Zoë' ni' bönni' huen dxin queë' bxuz blau, naquë' di'a dza queë' bönni' na' Pedro bchuguë' guid naguë', ati' bönni' huen dxin na' rë' Pedro:

—¿Naru' cu blé'icnda' li' la' yël ni', dzagu'-në' Jesús?

²⁷Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro, ati' la' gródxtëba' xzi'n druz.

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

²⁸Ni'r gulaché'ë Jesús, guluzé'ë lidxë' Caifás na', len guladxinë' yúlalui' queë' bönni' rna bë'ë, nazí' lei Pretorio. Chza' rení' dza na' ati' cutu gulayazië' yúlalui' na' bönni' judío, le táquinë' la'baguë'ë zxguia' chqui' la'yazië' ni', le gun ga cugác lahuë' xtsö' Lni Pascua, lni na' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' bunách Israel luyú Egipto. ²⁹Ni'r brujë' Pilato, bönni' rna bë'ë na', bdxinë' ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—¿Bizxa ruquili'-në' bönni' ni'?

³⁰Gulubi'ë didza', të' lë':

—La'naru' cu nu'ë dö' bönni' ni, cutu udödtu'-në' lau'.

³¹Ni'r rë' lequë' Pilato, rnë':

—Lbi'iczi'li' gul-ché'ë, len gul-bequi xbey Lë' ca rna bë' zxba queë'li'.

Të' lë' bönni' judío, ta'né':

—Cutu dë lu na'tu' nu gdóditu'.

³²Cni guc quië butság xtidzë'ë Jesús, le bë'ë nac ral-la' gatië'.

³³Ni'r buazië' yúlalui' na' Pilato, ati' bulidzë' Jesús len rë' Lë':

—¿I nacu' Li' Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío?

³⁴Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿I racz quiu' rnau' cni, o glë li' cni bunách ca nac quia'?

³⁵Pilato rë' Lë':

—¿Naru' ráquitsanu' naca' judío? Guludödë' Li' lu na'a yugu' bönni' uládz quiu' len yugu' bxuz uná bë'. ¿Bizxa caz benu'?

³⁶Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Rna bë'a neda', san clëg ca ta'ná bë' bunách yödzyú ni. La'naru' rna bë'a ca ta'ná bë' bunách yödzyú, la'dil-lë' bönni' da'quë' neda', cui lu'ë latj nu udód neda' lu na'quë' bönni' judío. Ca rna bë'a neda' cutu nac ca ta'ná bë' bunách yödzyú ni.

³⁷Ni'r Pilato rë' Lë':

—¿Nactusu' ca' bönni' rna bë'ë?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Naca' ca na' rnau'. Qui lë ni na' bida' ga gulja' yödzyú ni, quië guna' lna' lau qui le nac gdutë li. Tu'zé naggac didza' ru'a yúgu'të nup ni tun le nac gdutë li.

³⁸Pilato rë' Lë':

—¿Bizxa na' le nac gdutë li?

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

Cati' budx gnë' cni Pilato, burujë' leyúbl ga na' nacu'ë bönni' judío uná bë' na', len rë' lequë':

—Cutu bi dö' rudzölda' nu'ë bönni' ni. ³⁹Lbi'ili' dë tu le nalébili' runli' cati' rac Lni Pascua ni, rnabli' lahua' usana'-në' queë'li' tuë' bönni' nadzunë'. ¿I ré'nili' usana'-në' queë'li' Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío?

⁴⁰Ni'r glu'ë zidzj didza' leyúbl yúgu'të, ta'né':

—Clëg bönni' ni, san Barrabás usanu'-në' queëtu'.

Barrabás na' naquë' gban.

19 Ni'r bchë'ë Jesús Pilato, len benë' ga gulaguinë' Lë' bönni' rjaquë' gdil-l. ²Glunë' tu bregui' zxuza' në'i yötsi' bönni'

rjaquë' gdil-l, ati' guludxië' lei icjë'
 Jesús, len gulugacuë' Lë' tu lari'
 tunn xna ca nac le tacuë' bönni'
 ta'ná bē'ë. ³Ni'r gulabiguë'ë lahuë'
 Jesús, len tē' Lē':

—Bica' bau' Li', Bönni' Rna Bé'inë'
 Bunách Judío.

Ni'r gulagapë'ë lau ru'ë.

⁴Ni'r burujë' leyúbl Pilato, len rē'
 yugu' bönni' judío uná bē', rnē':

—Gul-yú, ubija'-nē' lauli' ni
 quië gnózili' nitú le nac dō' cutu
 rudzōlda' nu'ë bönni' ni.

⁵Ni'r brujë' Jesús, dxia icjë' bregui'
 zxuza' nē'i yōtsi' na' len nacuë' lari'
 tunn xna na'. Pilato rē' lequë':

—Ni zoë' bönni' ni.

⁶Cati' gualé'inë' Jesús yugu'
 bxuz uná bē' len yugu' bönni' ni'a
 na'quë', zidzj glu'ë didza', ta'né':

—Bdë'ë lē'i yag cruz. Bdë'ë lē'i yag
 cruz.

Pilato rē' lequë':

—Lbi'iczi' gul-chét'ë len
 gul-tsajdë'ë lē'i yag cruz. Neda' cutu
 bi dō' budzōlda' nu'ë bönni' ni.

⁷Ni'r bönni' judío na' tē' lē':

—Dē queëtu' tu zxba, len rna bē'
 zxba queëtu' na' ral-la' gatië' bönni'
 ni le gnē' naquë' Zxi'nē' Dios.

⁸Cati' byönnë' didza' ni Pilato,
 gudxrnē'. ⁹Leyúbl buazië' yúlahui'
 na', len rē' Jesús:

—¿Gazxtë bönni' Li'?

Cutu bi didza' bubie' Jesús.

¹⁰Ni'r Pilato rē' Lē':

—¿Naru' cu ubi'itsu' didza',
 quíxjöi'nu' neda'? ¿Naru' cu nöznu'
 dē lu na'a udá'a Li' lē'i yag cruz, len
 dē lu na'a usana' Li'?

¹¹Bubi'ë didza' Jesús, rē' lē':

—Cutu bi dē lu na'u gunu' quia'
 la'naru' cu nudödë' lu na'u yöl-la'

uná bē' na' Dios. Qui lē ni na',
 bönni' na' budödë' neda' lu na'u
 nabága'rë' zxguia' ca li'.

¹²La' ni'z rzu rbö'ë Pilato usanë'
 Jesús, san glu'ë zidzj didza' bönni'
 judío uná bē', ta'né':

—Chqui' usanu'-nē' bönni' ni,
 cutu rdzagu'-nē' dxi'a César, bönni'
 rna bé'inë' gdu'të yödzlyú. Nu
 bönni' run cuinë' bönni' rna bē'ë,
 rdá'baguë'ë César na'.

¹³Cati' byönnë' didza' ni Pilato,
 gna bé'inë' nup tsajxi'gac Jesús, ati'
 grö'ë xlatjē' ga rbequi xbeynē', latj
 na' nazí' lei Lö'a Ga Zxoagac Guiöj
 Blag, len ca nac didza' hebreo nazí'
 lei Gabata. ¹⁴La' dza na'z nac dza
 zi'a gdxin Lni Pascua, len nac gdu
 huagbíd. Ni'r gudxē' yugu' bönni'
 judío uná bē' na' Pilato, rnē':

—Ni zoë' bönni' rna bé'inë' lbi'ili'.

¹⁵Glu'ë zidzj didza', ta'né':

—Bëtië', bëtië'. Bdë'ë lē'i yag cruz.
 Pilato rē' lequë':

—¿Rnábítsali' neda' udá'a-nē' lē'i
 yag cruz bönni' rna bé'inë' lbi'ili'?

Gulubi'ë didza' bxuz uná bē',
 ta'né':

—Nutur nu zoa rna be'i netu'.

Tuzë' César rna bé'inë' netu'.

¹⁶Qui lē ni na' budödë' Jesús lu
 na'quë' Pilato, quië tsajda'quë' Lē'
 lē'i yag cruz. Ni'r gulaguel-lē'ë
 Jesús, len gulachét'ë Lē' ni'l.

Tu'dé'ë Jesús lē'i yag cruz

¹⁷Brujē' ni' Jesús, nu'ë yag cruz
 queë', zijē' latj nazí' lei Latj Qui
 Böga' Icjru', len ca nac didza'
 hebreo nazí' lei Gólgota. ¹⁸Ni'
 guludé'ë Jesús lē'i yag cruz, ati'
 guludá'lenë' Lē' tsaxxón lé'igac yag
 cruz yechopë' bönni'. Tsla'a hueaj

ta'dé'ë, ati' Jesús dè'ë gatsj lahui' chopè' bönni' na'. ¹⁹Bsölè'ë Pilato bönni' buzujè' lu guich tu didza' le buzóè' lè'i yag cruz icjlè' Jesús, le rna cni: "Jesús, Bönni' Nazaret, Bönni' Rna Bé'inè' Bönni' Judío." ²⁰Gululabè' didza' ni zian bönni' judío, le zoa gal-la'z ra' yödz ga na' guludé'ë Jesús lè'i yag cruz, ati' didza' na' nuzujè' lu didza' hebreo, len lu didza' griego, len lu didza' latín. ²¹Tè' Pilato bxuz uná bè' quequè' bönni' judío, ta'né':

—Cutu uzuju', Bönni' Rna Bé'inè' Bönni' Judío. Bzuj cni: "Lè' gnè': Gna bé'ida' bönni' judío."

²²Bubi'ë didza' Pilato, rè' lequè':
—Le chnuzuja', tsaz chnuzuja'.

²³Cati' budx guludé'ë Jesús lè'i yag cruz bönni' na' rjaquè' gdil-l, gulaguel-lè'ë lari' nacué' Jesús. Gulabijè' tapl, tu cuia hueaj guta' qui queèquè'. Gulaguel-lè'ë ca' lari' gxoá yenè' Jesús, ati' lari' na' cutu nadía, san nadúb tuz ca nadúb.

²⁴Ni'r bönni' na' rjaquè' gdil-l glè lza'què' tuè' yetúè', ta'né':

—Cutu gchúguru' lei, san dxi'ar gac uyuru' le gac bè' quiè gnóziru' nuzza gaqui qui.

Cni guc, butság ca nayúj lu guich la'y, rna:

Gulaguisiè' qui queèquè' lari' nacua',

Len qui lari' quia' guluyúè' le nac bè'.

Cni glunè' bönni' na' rjaquè' gdil-l.

²⁵Gulacua'nu gal-la' ga na' dè'ë Jesús lè'i yag cruz xnè'ë, len ngul zxilnu xnè'ë, len María, ngul queè' Cleofas, len María Magdalena.

²⁶Cati' blé'inè'-nu xnè'ë Jesús, len

blé'inè' ca' ni' bönni' uséd queè' na' nadxi'inè', gudxè'-nu xnè'ë:

—Na'a, na' zoè' zxi'nu'.

²⁷Ni'r gudxè' bönni' uséd queè' na':

—Na' zoanu xna'u.

La' dza ni'z benè' ga yajsoanu lidxè' bönni' uséd na'.

²⁸Gdöd ni, le nözcznè' Jesús yúgu'tè chbõa budzág lahui, len quiè utság le nayúj lu guich la'y, gnè':

—Rbidxa' nis.

²⁹Dè ni' tu zxiga' yudz nup zi. Ni'r bönni' na' rjaquè' gdil-l gulugui'jè' nup zi na' tu le blul rxzup nis, ati' guluzóè' lei lahui gui, len guludé'ë lei ru'ë Jesús quiè xupè'. ³⁰Budx gu'ë Jesús nup zi na', gnè':

—Chnactè.

Ni'r buzótj icjè'. Burujtè bö' nacczè', gutiè'.

Runé'ë yag tuchi' cuit lè'ë

Jesús bönni' rijè' gdil-l

³¹Ni'r, le nac dza zi'a gdxin Lni Pascua na', len le cural-la' lugá'n nup natgac lé'igac yag cruz cati' nac dza la'y quequè', le nac tu dza la'y zxöntè, qui lè ni na' gláta'yuè' lahuè' Pilato bönni' judío guiè' bönni' rjaquè' gdil-l tsajtitsjqüè' zxgatsjqüè' bönni' da'què' lé'igac yag cruz, len luzójtjè' lequè' lé'igac yag cruz na'. ³²Qui lè ni na' gulabiguè'ë ni' bönni' rjaquè' gdil-l, ati' gulaguitsjè' zxgatsjè' bönni' zi'al, len lèzca' cni glunè' queè' yetúè' bönni' na' dá'lenè' Jesús lè'i yag cruz. ³³Cati' guladxinè' ga na' dè'ë Jesús len gulalé'inè' chnatiè', cutu gulaguitsjè' zxgatsjè'.

³⁴Ni'r buné'è yag tuchi' cuit lè'è Jesús tuè' bönni' na' rijè' gdil-l, ati' la' brujtè rön len nis. ³⁵Neda', Juan, blé'ida' lè ni, len runa' lna' lau qui, ati' le runa' lna' lau nac gdutè li. Nözcзда' ru'a didza' gdutè li, quiè tséjlè'li' ca' lbi'ili' ca nac queè' Jesús. ³⁶Glac yugu' lè ni quiè butság le nayúj lu guich la'y, rna: "Cutu gatsj nitú dxit yu'è." ³⁷Yetú le nayúj ca' lu guich rna cni: "Luyúé' bönni' na' guluné'è lè' yag tuchi'."

Tu'cachè'è Jesús

³⁸Gdöd guc yúgu'tè lè ni, gyijè' José, bönni' yödZ Arimatea, len dè'è Jesús, san bagachi'z le rádxinè' yugu' bönni' judío uná bè', ati' gnabè' lahuè' Pilato gu'è lè' latj u'è Jesús. Pilato bè'è lè' latj. Ni'r bdxinè' José ga na' dè'è Jesús lè'i yag cruz, ati' bu'è Lè'. ³⁹Lèzca' bdxinè' ni' Nicodemo, bönni' na' gyijè' zi'al yajyúé' Jesús chdzö'l, nu'è tu le nutsi'li nör sla' qui mirra, len tu le rla' zxix, nac ca tu gayuá' guia. ⁴⁰Ni'r gulaguel-lè'è Jesús José len Nicodemo na', len guluchólinè' Lè' yugu' lári'dau' ati' gulagu'è lahuil lè na' nutsi'li nör sla' qui mirra len le rla' zxix, glunè' ca nalébcnè' tunè' bönni' judío cati' tu'cachè'è bönni' nat. ⁴¹Gal-la' ga na' guludé'è Jesús lè'i yag cruz dè tu la' yèl, ati' gatsj lahui'l la' yèl na' zoa tu yeru ba cub nadj lè'i gui'a guiöj, yeru ba na' nutu nu ta'güi'nè'. ⁴²Lu yeru ba na' gulagu'è Jesús le dè gal-la'z yeru ba na' len le nac dza tu'pé'è qui Lni Pascua bönni' judío.

Rubanè' Jesús lu yöl-la' gut

20 Cati' chnac zildau' dza domingo, ni' nac chul,

gyeajnu María Magdalena ra' yeru ba na', ati' blé'ínu chnadúa guiöj blag na' buséyj ga nu ryaz yeru ba na'. ²Ni'r jarélu'nu böajnu ga zoè' Simón Pedro, dzaguè' lè' yetúé' bönni' uséd, bönni' na' Jesús nadxi'inè' lè', ati' rënu lequè':

—Gulubijè' Xanru' yeru ba ni', len cutu nózitu' gazx gulagu'è Lè'.

³Ni'r gularujè' Pedro len yetúé' bönni' uséd na', zjaquè' ra' yeru ba na'. ⁴Tsaxxón ta'xíti'è gropè', san yetúé' bönni' uséd na' jarélu'rè' gxíti'è ca Pedro, ati' zi'al lè' bdxinè' ra' yeru ba na'. ⁵Byechuè' len buyúé' lu yeru ba na', len blé'inè' yugu' lári'dau' na' gularöli-nè' Jesús, nacua' ni', san cutu gyaziè' yeru ba na'. ⁶Ni'r bdxinè' Simón Pedro cúdzu'lè' yetúé' bönni' uséd na', ati' gyaziè' lè' yeru ba na', len blé'inè' lári'dau' na' nacua' ni'. ⁷Lèzca' blé'inè' lári'dau' na' gulaxóè' icjè' Jesús, cutu dèlen yezica' lári'dau' na', san tsla'l nudúb quizi. ⁸Ni'r gyaziè' ca' yetúé' bönni' uséd na' bdxinè' zi'al ra' yeru ba na', len blé'inè' ca na' nac, ati' gyejlè'è didza' bè'è Jesús. ⁹Cni guc, le cutu ta'yéjni'nidè' le nayúj lu guich la'y ca run bayúdx gac queè' Jesús, ubanè' lu yöl-la' gut. ¹⁰Ni'r gropè' bönni' uséd na' yhuöjqquè' lidxquè'.

Rulu'í lahuè' Jesús launu María Magdalena

¹¹Buga'nnu María ni'l ra' yeru ba na', rbödxnu. Tsal ni' rbödxnu, byéchunu, buyunu lu yeru ba na'. ¹²Ni' blé'ínu chopè' gbaz la'y queè' Dios, nácuquè' lari' chguich. Rö'què' ni', tuè' icjl ba na', len yetúé' xni'l ba na' ga ni' gulagu'è Jesús. ¹³Tè' lènu gbaz la'y na', ta'né':

—Nguldau!, ¿bix quiè rbödxu'?

Rènu lequè':

—Le guluú'è Xana!, len cutu nõzda' gazx gulagu'è Lè'.

¹⁴Cati' budx gnanu cni, bueycju len blé'inu-nè' Jesús, zoè' ni', san cutu ráquibe'inu Jesús na'. ¹⁵Ni'r Jesús gudxè'-nu:

—Nguldau!, ¿bix quiè rbödxu'?

¿Nuzxa ruguilju'?

Le ráquinu naquè' Lè' bönni' run chi'è la' yèl na', rènu Lè':

—Bönni', chqui' li' bu'u-nè', gdxjõi' neda' gazx glu'u-nè', ati' neda' u'a-nè'.

¹⁶Ni'r Jesús gudxè'-nu:

—María.

Ni'r bueycju, len lu didza' hebreo rènu Lè':

—Raboni.

Didza' ni rna: “Bönni' Usèdi quia'”.

¹⁷Jesús rè'-nu:

—Cutu canu' neda', le cutu ruhué'pida' ga zoè' Xuza'. Na'a, gyeaj ga nacu'è böchi' lza'a, ati' yjöd'x-què': “Cni rnè' Jesús: Huépa' ga zoè' Xuza', naquè' ca' Xuzli'. Naquè' Dios quia', len Dios queèli'.”

¹⁸Ni'r gyeajnu María Magdalena na', yajt'xjõi'nu bönni' uséd queè' Jesús chblé'inu-nè' Xanru' len ca nac didza' na' gudxè'-nu.

**Ruluí' lahuè' Jesús laquè'
bönni' uséd queè'**

¹⁹Cati' chgul la' dza na'z, le nac dza domingo, nudubquè' bönni' uséd queè' Jesús, ati' nayé'j yu'u ga na' nacu'è le tád'xinè' yugu' bönni' judío uná bè'. Ni'r buluí' lahuè' Jesús gatsj lahui'l ga na' nacu'è, len rè' lequè':

—Gul-zóa dxi lád'xi'li'.

²⁰Cati' budx gudxè' lequè' didza' ni, buluí'inè' lequè' nè'è len cuit lè'è. Ni'r tu'dzjinè' bönni' uséd na' le tu'lé'inè' Xanru'. ²¹Ni'r rè' lequè' leyúbl Jesús, rnè':

—Gul-zóa dxi lád'xi'li'. Ca benè' Xuza', bsölè'è neda', lèzca' cni rsöla'a lbi'ili' tsjenli' xchina'.

²²Cati' budx gnè' cni, bulubè' lauquè' len rè' lequè':

—Gul-sí' lu na'li' Dios Bö' La'y.

²³Núti'tèz nu unít lauli', nu na' ben dul-la', chy'u'u yöl-la' runít lau qui, ati' núti'tèz nu cutu unít lauli' lei, nagá'n dul-la' qui nu na' nun dul-la'.

Cutu rejlé'è Tomás

²⁴Cutu zóalenè' lequè' Tomás cati' duyúè' lequè' Jesús. Naquè' Tomás tuè' bönni' chinnuè' ni', len tu'è ca' lè' Bönni' Cuach. ²⁵Gdöd ni' glè' Tomás yezíca'rè' bönni' uséd na', ta'né':

—Chblé'itu'-nè' Xanru'.

Tomás rè' lequè':

—Chqui' cutu glé'ida' nè'è ga bnè' bdidj, len gnè'a xbönni' na'a ga na' bnè'gac bdidj na', len gnè'a na'a cuit lè'è ga na' bnè' yag tuchi', cutu ca' tséjlè'a.

²⁶Cati' chgdöd yexunu' dza, nudubquè' leyúbl lu yu'u bönni' uséd na', ati' zóalenè' lequè' Tomás na'. Zal-la' nayé'j yu'u ga na' nacu'è, buluí' lahuè' Jesús gatsj lahui'l ga na' nacu'è, len rè' lequè':

—Gul-zóa dxi lád'xi'li'.

²⁷Ni'r Jesús rè' Tomás na':

—Bnè' ni xbönni' na'u, len byu na'a ni. Bnè' na'u cuit lè'a ni, len cutur gac chop ladxu'u, san gyejlè' neda'.

²⁸Ni'r bubi'è didza' Tomás, rè' Lè':

—Xána'dau', len Dios quia'.

²⁹Jesús rë' lë':

—Tomás, le blé'inu' neda', réjlë'u.

Bica' ba nup ni' la'yejlë' neda' zal-la' cutu la'le'i neda'.

Le rë'ni gun didza' nayúj lu guich ni

³⁰Benë' Jesús zianr ca' yöl-la' huac lauquë' bönni' uséd queë', le cunayujgac lu guich ni. ³¹Yugu' lë' ni nuzuja' lu guich quië tséjlë'li' naquë' Jesús Bönni' na' ru'ë Dios lë' Cristo, Zxi'në' Dios, len cati' tséjlë'li', gata' queëli' yöl-la' na'bán gdu le réjlë'li'-në'.

**Ruluí' lahuë' Jesús lauquë'
gadxë' bönni' uséd queë'**

21 Gdöd guc lë' ni, leyúbl buluí' lahuë' Jesús lauquë' bönni' uséd queë' ga nac ra' nis zxon qui Tiberias, ati' cni guc ca na' buluí' lahuë' lauquë'. ²Nudubquë' Simón Pedro, len Tomás, bönni' na' tu'ë ca' lë' Bönni' Cuach, len Natanael, bönni' yödz Caná qui luyú Galilea, len yugu' bönni' zxi'në' Zebedeo, len yechopë' ca' bönni' uséd queë' Jesús. ³Simón Pedro rë' lequë':

—Tsija' tsajxöna'-ba' bөл.

Të' lë' yezíca'rë', ta'në':

—Huazá'lentu' ca' li'.

Ni'r yjaquë' len gulabenë' tu lë'i bárcodau', ati' rël ni' nituba' bөл cutu gulazönë'-ba'. ⁴Cati' chza' rení', yajsóë' Jesús luyú ra' nis na', san cutu táquibe'inë' Jesús na' bönni' uséd queë'. ⁵Ni'r Jesús rë' lequë':

—Zxí'na'dau', çnarua' cudeyba' lati' bөл queëli'?

Gulubi'ë didza', të' Lë':

—Nituba'.

⁶Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-chílj tsla'a yubél barco yöxj bөл queëli' ati' sóngacli'-ba'.

Ni'r gulachiljë' lei, ati' cutur guc lubijë' lei, le naguíraba' bөл lë'i yöxj bөл na'. ⁷Ni'r rë' Pedro bönni' uséd na' nadxi'inë' lë' Jesús, rnë':

—Xanru' na'.

Cati' byönnë' Simón Pedro, “Xanru' na'”, böacuë' lari' gucuë', le nagúë' lei zi'al, ati' gyazië' lu nis.

⁸Guladxinë' yezíca'rë' bönni' uséd na', tu'séë barco na', zuna'yjquë' yöxj ga na' dzö'ba' bөл, le cutu nac zi'tu' ga dë luyú bidx, nacz ca tu gayuá' laga' ní'aru'. ⁹Cati' guladxinë' luyú bidx na', gulalé'inë' rö' ni' gui' yal, len xzoaba' lahui tuba' bөл, len dë ca' ni' yöt. ¹⁰Jesús rë' lequë':

—Gul-dguá'-ba' ni bөл na' zi'a gzxóngaclí'-ba'. ¹¹Grenë' Pedro lë'i barco na', gu'yjë' yöxj na' zaca' luyú bidx, nadzá'gacrba' bөл zxon, gdu tu gayuá' yu chí'inuúnba'. Zal-li naccba' bөл zian, cutu bröza' yöxj na'. ¹²Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-dá gáguli'.

Cutu burúguinë' gnabnë' Lë' nitúë' bönni' uséd na', cugnë': “¿Nuzxa Li'?” Nózgaccznë' naquë' Xanru'. ¹³Ni'r gbiguë'ë Jesús len gdel-lë'ë yöt na' lenca' bөл na', ati' bë'ë quequë'.

¹⁴Lë' ni nac le bunn lzu buluí' lahuë' Jesús lauquë' bönni' uséd queë' gdöd bubanë' lu yöl-la' gut.

Ruí'lenë' Simón Pedro didza' Jesús

¹⁵Cati' budx glahuë', Jesús rë' Simón Pedro:

—Simón, zxi'në' Jonás, çnarua' nadxi'irnu' neda' ca nadxi'icnë' neda' bönni' ni?

Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':
—Ja, Xan. Li' nöcznu' rdzag
ladxa'a Li'.

Jesús rë' lë':
—Bgagu yugu' bö'cu' xzila'dau'
quia'.

¹⁶Jesús rë' lë' le buróp lzu, rnë':
—Simón, xzi'në' Jonás, çnaru'
nadxi'inu' neda'?

Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':
—Ja, Xan. Li' nöcznu' rdzag
ladxa'a Li'.

Jesús rë' lë':
—Bgagu yugu' bö'cu' xzila' quia'.
¹⁷Jesús rë' lë' le bunn lzu:

—Simón, xzi'në' Jonás, çba rdzag
ladxu'u neda'?

Bui'nnë' Pedro le chbunn lzu
gnabi yudxnë' lë', gnë': “¿Ba rdzag
ladxu'u neda'?” Bubi'ë didza' Pedro,
rë' Lë':

—Xan, yúgu'të nöcznu' Li'. Nöznu'
rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rë' lë':
—Bgagu yugu' bö'cu' xzila' quia'.
¹⁸Le nactë rëpa' li', cati' ni' nacu'

ra'bandau', racz quiu' bugacu cuinu',
len ca gnaz quiu' gdau'. Cati' ggulu',
ulí na'u, ati' nu yubl ugacu li' lari',
len gchë' li' ga ni' cutu guë'nnu'
tsiju'.

¹⁹Yugu' didza' ni bë'ë Jesús nac
bë' nac gatië' Pedro, tsajtë'ë lë'i yag
cruz, quië gac yöl-la' ba queë' Dios.

Cati' budx gnë' cni Jesús, gnë' ca'
yetú:
—Gda' neda'.

**Ru'ë didza' Jesús ca gac queë'
bönni' uséd na' nadxi'inë'**

²⁰Bueycjël Pedro len blé'inë'
zajnauë' lequë' bönni' uséd na'
Jesús nadxi'inë' lë'. Naquë' bönni'
uséd na' grö'ë cuit lë'ë Jesús cati'
ni' glahuë', len gudxë' Jesús: “Xan,
çnuzxa na' udód Li'?” ²¹Cati' blé'inë'
lë' Pedro, rë' Jesús:

—Xan, çbizxa gunë' bönni' ni?

²²Jesús rë' lë':

—Chqui' rë'nda' uga'në' bönni' ni
ga gdxinr dza huöda', cutu ral-la'
cö'u baguí'i. Gda' neda' li'.

²³Gzë didza' ni ga nacu'ë bóchi'ru'
ta'yejlë'ë Cristo. Táquinë' cutu
gatië' bönni' uséd na'. Cutu gudxë'
lë' Jesús cutu gatië', san cni gnë':
“Chqui' rë'nda' uga'në' bönni' ni ga
gdxinr dza huöda', cutu ral-la' cö'u
baguí'i.”

²⁴Bönni' uséd ni naca' neda',
Juan. Runa' lna' lau quegac lë ni,
len nuzuja' lu guich yugu' lë ni, ati'
nózili' nac gdtë' li le runa' lna' lau.

²⁵Zianr ca' le benë' Jesús. Chqui'
nu uzúj leygac lu guich tu tu,
rsaca' quia' yödzylyú ni cutu gaqui
la'cuá' guich na' ral-la' nu uzúj. Ca'
gac.